

Заев бара спас

Во Љубљана по нарачани анкети

Бегалска криза

Фала Европа, не брани нè!

Како до пониски трошоци?

Преполовете ги сметките за струја

Република

бр. 169, година IV ■ петок, 27 ноември 2015 година ■ цена: 50 денари

КАТАСТРОФАЛЕН ПАД ОД 30 ПРОЦЕНТИ

КАКОВ ЛИДЕР ТАКОВ РЕЈТИНГ

Легализација на марихуаната

Маслото од канабис
- лек или зависност

Интервју: Индира Кастратовиќ

Вардарки одат чекор
понапред

republika.mk

Не чекај весџи
за да видиш шџо се случува
ИНТЕРНЕТ ТВ

Република
www.republika.mk

ВОВЕД

Фала Европа, не брани нѐ!

6

КОЛУМНА

Народот не греша и кога не верува во НАТО и ЕУ

9

ЕКОНОМИЈА

Преполовете ги сметките за струја

18

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Кире Наумов

22

ТЕМА НА НЕДЕЛАТА

Масло од канабис - лек или зависност

24

СВЕТ

Кои се новите овластувања на Владата во Франција?

26

ЗДРАВЈЕ

Илкер Апајдин, хирург за пластична и реконструктивна хирургија

32

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Владо Костов, уметник

40

РАКОМЕТ | ИНТЕРВЈУ

Индира Кастратовиќ

54

Настан на неделата

7

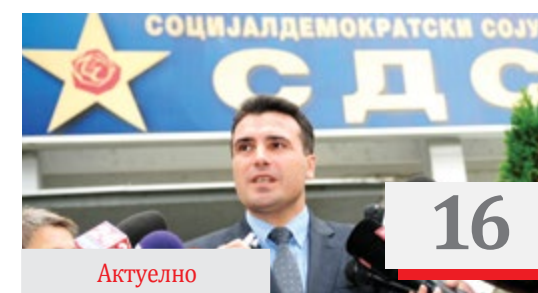
Лаги за евтини политички поени

13

Анализа

Во Љубљана по наранчани анкети

Актуелно

16

Каков лидер таков рејтинг

29

Репортажа

Шарената џамија - бисер на исламската архитектура

ДНИД Прва Република
ДООЕЛ Скопје

бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Доневски**
Маркетинг:
Стојан Георгиевски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчевски**

Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**

Редакција и соработници:

Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска,
Марина Костовска, Наум Стоилковски, Александрија Стевковска,
Јана Јосифовска, Бојан Момировски

Колумнист: **Горан Момировски**

Лектори: **Анета Љубеџкиј, Тања Стевановска**

Фотографија: **Ѓорѓи Личовски, Александар Ивановски**

Графички дизајн: **Никса Георгиевски, Билјана Неделковска**

Печати: **Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.6.**

Испечатени примероци: **4.000**

Датум на печатење: **26 ноември 2015**

Фото: Ѓорѓи Личовски

**ПОГЛЕД КОН СКОПЈЕ
ОД КАРАЦИЦА**

Фала Европа, не брани нè!

Нена Мирчевски | главен и одговорен уредник

Претседателот на Европскиот совет, конечно, реши дека треба да ја посети Македонија, но не за да изрази поддршка на македонските граѓани, кои неправедно со години чекаат во редот пред вратите на Европската унија, туку да ни кажел дека ЕУ била со нас и е подготвена да ни помогне за бегалската криза. Фала Европа, не брани нè! Доналд Туск добро знае дека 90.000 евра помош, колку што досега Брисел ѝ дал на Македонија, е смешна за да ја споменува како поддршка, ако се има предвид дека државата што со години чека да биде примена во европското семејство, ни крива ни должна, за да му помогне на богатитот и непринципиелен полубрат, досега потрошила 10 милиони евра за транспорт и за згрижување на бегалците.

Македонската јавност, пак, исто така, многу добро знае дека Туск доаѓа во Македонија да ни „помогне“, но само за отворање бегалски кампови каде што треба трајно да бидат сместени десетици илјади бегалци, кои не се добредојдени во Европската унија. Очигледно, најодговорните за бегалската криза немаат решение како да го сопрат бранот бегалци, па сега со некоректни дипломатски пораки се обидуваат по секоја цена да најдат „жртвени јагниња“, токму тука, на Балканот. За стариот и просиран план на Брисел да ја претвори Македонија во голем бегалски камп „Република“ пишуваше уште пред половина година. Тоа не е ништо ново, но, очигледно, работите не се одвиваат како што планираат европските дипломати, па затоа Туск немал многу избор, освен да дојде овде, во непосакваната Македонија. Реализацијата на планот, очигледно, доцни поради непотчинувањето на властите во Скопје на непринципи-

елните барања од Брисел, (како што е случај и со Белград).

Дрскоста на Брисел оди дотаму што, место извинување што нè оставаат на цедило сами да се справуваме со проблем, кој воопшто не е наш, и да најават итна финансиска помош, Туск од Скопје порачува дека во ЕУ биле подготвени да обезбедат многу повеќе откако ќе имаат процена за нашите потреби. Што значи тоа? Дека нема да добиеме ниту едно евро додека не нè наполнат со бегалци? Ова е казната на Брисел за непокорноста? Како е можно да им треба цела година да направат процена за потребите на Македонија, а во Грција без проблем истураат десетици милиони евра помош за соочување со бегалците? На крајот, ако им треба толку време за процена, колку ли ќе треба да чекаме да најдат функционално решение за кризата?

Додека Брисел врши дипломатски притисок, Соросовите медиуми и некои невладини организации на безобразен начин се обидуваат да ги оправдаат парите од странските фондови со вршење притисок на власта за отворање на границата за економските емигранти. Со тоа, не само што дрско ја манипулираат јавноста за вистинската ситуација на границата, туку и опасно ги намалуваат на минимум безбедносните ризици што ги носи со себе оваа категорија граѓани.

Така, плукаат по државата затоа што некои емигранти, наводно, се обиделе да се самоубијат или во знак на револт си ги зашиле устите, но не споменуваат дека тоа се случува на територија на Грција, односно во границите на Европската унија. Зошто, по фаволите, некој би си ја зашил устата за да бара отворање

на граница кога до крајната дестинација (Западна Европа) нема потреба да излегува од Унијата? Ако властите во Грција и тамошните борци за човекови права молчат и не преземаат ништо, тогаш зошто нашиве загрижени хуманитарци и борци за човекови права со стотиците илјади евра од странските донации за пропаганда не организираат превоз за овие луѓе преку Италија, земја што, исто така, е членка на Унијата? Оттаму многу побрзо ќе стигнат до крајната дестинација отколку низ ридестиот Балкан.

Зошто никој од Соросовите медиуми или, пак, од „стручњациите за човекови права“ не ни помислува да го постави прашањето што ќе се случи со овие луѓе ако влезат во Македонија во услови кога Србија, Хрватска и Словенија имаат донесено одлука да не ги прифаќаат на своја територија? Попустливоста на македонските власти ќе значи прифаќање на оваа категорија бегалци, која е непожелна за Европа. Тоа понатаму ќе значи загрозување на безбедноста на македонските граѓани затоа што бројката многу брзо ќе го надмине бројот што државата реално може да го згрижи и соодветно да го обезбеди.

Играта е јасна и прочитана. Тоа што е најважно во моментот е македонските власти да ги издржат притисоките и да не дозволат неконтролиран влез на бегалци и на економски емигранти. По никоја цена не смееме да дозволиме да се пропуштаат лица без претходна регистрација и нивна безбедносна проверка, се разбира, во рамки на можностите и во зависност од волјата на пријателските служби да соработуваат со нас. Сепак, хуманоста не смее да ја загрози безбедноста на македонските граѓани.

ЛАГИ И ЗЛОУПОТРЕБА НА ЧОВЕЧКИ СУДБИНИ ЗА ПОЛИТИЧКИ ПОЕНИ

Медиумските идеолози на Социјалдемократскиот сојуз, чиешто политички препораки Заев ги спроведува со задоцнување од најмногу неколку часови, деновиве му направија штета што нема да можат да му ја надоместат ни сите српски, словенечки, хрватски или британски мајстори за извртување на вистината дури и ако им плаќа во пиперка ајварка среде сезона за правење ајвар. За само неколку дена медиумите под контрола на СДСМ се обидоа да ја излажат македонската јавност во обид да ја дефокусираат од темата рејтинзи на политички партии, каде што Заев и другарите доживеаја дебакл. И покрај тоа што медиумите под контрола на седиштето на СДСМ не го објавија соодносот на рејтингот на ВМРО-ДПМНЕ и на СДСМ затоа што предноста за Груевски и на неговата партија е двојна, тие почнаа безобразно да лажат. Во општиот хаос што владее на Павел Шатев, тие се обидоа да ја злоупотребат смртта на поранешниот разузнавач Горан Софески, кој починал како резултат на здравствени проблеми за време на лов, а потоа излажаа дека настан што се случил во Србија се случил во Велес.

И што е најстрашно, лагите и манипулациите не доаѓаат од лица со сомнителна деловна способност, кои отвориле веб-страници преку кои лекуваат лични фрустрации, туку од првите пера на СДСМ, како на пример порталот „Плусинфо“ каде што беше имплицирано дека Софески е жртва на реваншизам. Во битката за поени, медиумските перјаници на СДСМ ги забораваат сите етички правила и кодекси, ја забораваат тагата кај семејството на починатиот и неговата смрт ја ставија како влог во политичката пресметка. Во вториот случај, првото перо на СДСМ, Бранко Геровски, отиде чекор понатаму, па објави дека порталот комуницираше со Општина Велес каде што, наводно, возило на брза помош пренесувало градежни материјали за лични потреби додека пациентите биле оставени на милост и на немилост. Во шемата што постојано се користи од овие медиуми, веднаш се бара оставка и одговорност и, веројатно, и сега ќе беше така доколку не беше утврдено дека возилото на брза помош е од Србија и дека потврдата што, наводно, Геровски ја добил од Велес, никогаш не се случила. За овие два настана никој не се извини, никој не се загрижи, како што не се случи за ни за лагите искажани од опозицијата или од нивните медиуми во последните неколку години. И на Павел Шатев и во медиумите под нивна контрола забораваат дека секој чекор, особено ако тој е нечесен и манипулативен, носи последици. Како за медиумите, така и за тие што ги поддржуваат. ■

НЕ ГЛЕДАЈ МЕ ШТО ПРАВАМ, СЛУШАЈ МЕ ШТО ЗБОРУВАМ

Опозиционерските функционери сакаат да водат дебата за неправилностите што ги забележуваат кај медиумите што не се под нивна контрола, но не сакаат да зборуваат за начинот на кој ги искористуваат и злоупотребуваат своите медиуми. Последниот пример со интервјуто на лидерот на СДСМ Зоран Заев за порталот „Скај“ ги покажа сите двојни стандарди врз основа на кои функционира партијата што сака еден ден повторно да ја контролира владата.

Само една недела откако „Република“ од портпаролот на СДСМ Петре Шилегов беше остро нападна дека работи непрофесионално и дека нема импресум, Заев даде интервју за таканаречен медиум каде што ниту има потпишан новинар ниту, пак, медиумот има импресум. За да биде работата посмешна, „Република“ отсекогаш и во своето печатено и во своето интернет-издание (македонско, албанско, англиско) има прецизен и јавно достапен импресум каде што можат да се видат сите луѓе што работат како новинари или технички персонал. Но ниту Заев ниту неговите соработници не се навикнати да говорат за факти туку за лични доживувања, кои во политиката и во јавноста, едноставно, не минуваат. А непотпишаното интервју со Заев укажува на можноста токму Шилегов да бил непотпишаниот новинар што му ги поставувал прашањата на својот лидер. ■

**1 kWh
= 90
сварени кафиња**

Поинаква математика за целото семејство.

Запознајте го семејството Јаневи и следете ги во нивниот предизвик да го направат својот дом енергетски поефикасен. Гледајте ја емисијата „Енергетска математика“ и пресметајте како може да заштедите и во вашиот дом! Следете нè секој ден на МРТ1 и на Алсат М телевизија.

Повеќе на: facebook.com/energetskamatematika.mk

Министерство за економија на Република Македонија
Агенција за енергетика на Република Македонија

EVN

НАРОДОТ НЕ ГРЕШИ И КОГА НЕ ВЕРУВА ВО НАТО И ВО ЕУ?

НЕ СЕ САМО МАКЕДОНЦИТЕ РАЗОЧАРАНИ ОД АЛИЈАНСАТА

Кога пред речиси десет месеци, рускиот аналитичар Владимир Гинко, предавач на Руската претседателска академија за економија и јавна администрација, во интервју за „Република“ ја начна темата „падот на рејтингот на НАТО и на ЕУ во Македонија“, првата мисла ми беше дека тоа не е можно. Уверувањето дека не може да има драматичен пад на желбата на граѓаните да бидат дел од ЕУ и од НАТО не беше можно и поради фактот што Гинко никогаш не ми испрати анкета или некаков документ кој, барем на хартија, ја потврдува неговата информација. За жал, рускиот аналитичар имал право, а македонските граѓани имаат доволно причини за ваквиот развој на настаните, кои можат да бидат опасни за иднината на Македонија

Пишува | Горан Момирски

Последната анкета на Меѓународниот републикански институт (ИРИ) со седиште во Вашингтон беше првиот релевантен извор што ги потврди руските тези за намалената поддршка на НАТО и на ЕУ во Македонија. Десетина години откако земјата го започна својот пат до членството во Алијансата, за првпат ни се случува драматична промена во поддршката за единствената стратешка цел за која има широк консензус меѓу сите граѓани, партии, етнички групи и во деловниот сектор.

Иако, според последната анкета на Американскиот републи-

кански институт, сè уште високи 74 проценти од граѓаните поддржуваат Македонија да влезе во НАТО, сепак, алармот за тревога треба да биде вклучен. Се работи за најниско ниво во историјата откако ИРИ спроведува анкети, поточно, од јануари 2006 година. Во јуни 2015 година, 83 проценти од граѓаните поддржувале влез на Македонија во НАТО, што значи дека за само една година девет проценти од граѓаните се откажале од НАТО како стратешка цел. Во исто време, разбирливо е што процентот на луѓе кои се против членството (19) е зголемен на највисоко ниво досега.

Најголем број Македонци не сакаат да влезат во НАТО и во ЕУ, ако за тоа предуслов е името

КОЛУМНА

Иако во различни анкети понекогаш се поставуваат и различни прашања, и можно е последната анкета да не ги опфаќа најдобро ставовите на македонските граѓани, сепак, евидентно е дека има промена во јавноста. Ако досега проруските или происламските коментари можевме да ги толкуваме како еден вид политички туризам во кој дел од јавноста ги слави Русија или ИСИС, а реално иднината на своите деца ја гледа во рамките на НАТО, со анкетата на ИРИ се покажа дека нешто сериозно се случува во Македонија.

Сериозноста на состојбата, главно, се однесува на судирот што може да избувне меѓу различните етнички групи околу влогот за членство во НАТО. Најголем број Македонци не сакаат да влезат во НАТО и во ЕУ, ако за тоа предуслов е името. Од друга страна, Албанците, Турците, Ромите и сите други кои не го чувствуваат на свој грб таканареченото „идентитетско прашање“, можат да ги обвинат Македонците (тоа се случува и сега) дека не водат сметка за другите, со што, во комбинација со други фактори може да дојде до вжештена ситуација и до нестабилност во земјата.

ЗОШТО НАТО ЈА ГУБИ ПОДДРШКАТА ВО МАКЕДОНИЈА

Ако се прави ранг-листа на главните причини за падот на популарноста на НАТО, прва би била разочараноста на граѓаните за непринципиелните ставови на Алијансата, која, и покрај сите спроведени реформи ја држи земјата во вакуум и, во исто време, тој празен простор се обидуваат да го пополнат други фактори. Разочараноста е уште поголема ако се знае дека македонските војници рамо до рамо се борат со војниците на членките на НАТО во низа мисии на Алијансата, а, во исто време, Македонија нема свое столче во политичките и во воени-

те структури на Алијансата, односно, таму каде што се одлучува за заедничките политики. Фактот што Македонија е светски рекордер со спроведени 22 национални акциски планови за членство (сега се спроведува 23 МАП) е позната анегдота на сите форуми каде што се зборува за безбедноста, но тоа не е доволна причина за грижа на совест на лидерите на земјите на НАТО. Во исто време, тоа е доволна причина за разочараност на Македонците, а таков е случајот и во другите земји-кандидати во регионот. Но, покрај разочараноста има и други фактори кои и НАТО, но и македонските власти мораат да ги имаат предвид кога прават анализи за иднината на земјата. Ако досега најголем број од луѓето сметаа дека про-рускиот сентимент кај македонското население е главната причина за намалувањето на рејтингот на НАТО на ниво на цела држава, сега мора да се имаат предвид уште најмалку две причини. Социјалните мрежи се најдобар показател дека Македонецот разочаран од судбината запечатена во Букурешт во 2008 година ја губи

вербата во НАТО, но во исто време, се и најдобар извор на ставови на луѓе кои не ја гледаат Алијансата како најдобро решение за Македонија.

Едни од нив се луѓето што не веруваат во воени сојузи, луѓе што би сакале Македонија да се прогласи за воено-неутрална земја како Швајцарија или Србија, која сака да остави таков впечаток, а во исто време купува оружје од Русија. Ваквите луѓе се малку, но можат да станат повеќе доколку, на пример, новата партија Левица собере доволно ресурси за промоција на своите ставови, кои, по некакво правило, би требало да бидат против членството во каков било воен сојуз.

Другата причина за која во медиумите на македонски јазик можат да се најдат малку информации, е групата луѓе која е сè поголема и која има јасно дефинирано зошто не треба да се биде дел од НАТО, а своите верувања ги базира на верски основи.

Колкав е бројот на исламските активисти кои не мораат да би-

Социјалните мрежи се најдобар показател дека Македонецот разочаран од судбината запечатена во Букурешт во 2008 година ја губи вербата во НАТО, но во исто време, се и најдобар извор на ставови на луѓе кои не ја гледаат Алијансата како најдобро решение за Македонија.

дат радикали или терористи за да бидат против членството на Македонија во НАТО? Авторот на овие редови познава десетина луѓе со исламска вероисповест кои никогаш не би зеле оружје в рака за да остварат политички или верски цели, но, во исто време, не го сакаат НАТО. Причините се разни, блокадата на појасот Газа од страна на Израел, кој е најголем стратешки партнер на НАТО, алузиите дека САД како лидери на НАТО им прават пакост на муслиманите на Блискиот Исток, и низа други причини за кои во Македонија не се зборува, а се присутни. Овде воопшто нема потреба да се зборува за приврзаниците на екстремни организации, кои, не само што се против членството во НАТО, туку и директно се борат против воени единици поддржани од НАТО. Семејствата на десеттемина македонски граѓани (неофицијално 14) кои досега загинаа на фронтите во Сирија и во Ирак, а од кои голем дел загинале во битки со воени формации поддржани од членките на НАТО, никогаш нема да гласаат „за“ на евентуален референдум за членство во Алијансата.

МАКЕДОНЦИТЕ НЕ СЕ ЕДИНСТВЕНИТЕ РАЗОЧАРАНИ И ПРОТИВ НАТО

Со погоре напишаните тези практично паѓа во вода тврдењето што преовладува меѓу македонската интелектуална елита дека Македонците се тие 11 проценти кои во рок од една година го промениле својот однос кон НАТО. Точно е, сè посилен проруски сентимент придонесува голем дел од овој процент да е составен од Македонци, но членството во НАТО дефинитивно е проблематично и кај малцинските групи, пред сè кај Албанците. Со тоа паѓа во вода и „апсолутната“ теза дека од преостанатите 72 проценти се стопроцентни Албанци и малку се десетпро-

Во Македонија досега не постоеше ниту една релевантна политичка сила (секоја чест на поединци интелектуалци) која отворено го поставуваше прашањето за потребата и за користа од членството во НАТО

центни Македонци. Промените во однос на НАТО кај македонските граѓани се присутни од 2008 година наваму, но се драматични во последнава година, откако почна приказната со ИСИС, што е причина не само за нова анкета со специјализирани прашања за причините на промените, туку и за посебна анализа во НАТО и во македонската влада како да се спречи овој тренд.

Се разбира, НАТО сè уште има маргина која ѝ обезбедува простор за оптимизам. Во Монс сè уште не размислуваат за овој тренд затоа што ако се спореди македонската поддршка со процентот во Хрватска каде што референдумот за влез помина со малку повеќе од 50 проценти, не треба да има загриженост. Но, овде мора да се има предвид дека во Македонија, како и во другите земји во регионот, работите многу лесно можат да се променат од темел.

Во Македонија досега не постоеше ниту една релевантна политичка сила (секоја чест на поединци интелектуалци) која отворено го поставуваше прашањето за потребата и за користа од членството во НАТО. Во секој случај, и Македонија и НАТО ќе мора да преземат нешто барем за да утврдат што е тоа што го менува јавното мислење во Македонија.

ЛЕК ЗА МАКЕДОНСКИТЕ ФРУСТРАЦИИ

Најдобар лек за овој проблем би била покана за членство за Македонија, која заедно со Црна Гора во мај во Варшава би се приклучила на Алијансата. За жал, мора да бидеме реални дека и покрај неколкуте дипломатски пораки упатени од домаќинот на самитот Полска и неколку американски стратегии, сè уште нема критична маса за покана на Македонија. Изјавата на генералниот секретар на НАТО, Столтенберг, кој по средбата со претседателот Иванов во Брисел не го спомена проблемот со името, дава надеж дека работите би можеле да тргнат на добро, но тоа, сепак, ништо не значи. Столтенберг, за првпат по седум години, даде изјава во која проблемот со името не беше споменат, но тоа не е гаранција дека НАТО ќе оди против Грција и ќе упати порака за членство. Објективно, Македонија има малку простор за надеж, не само за добивање покана, туку и воопшто да биде ставена на агендата на самитот. Грчките дипломати со месеци работат на ова поле. Целта е Македонија воопшто да не биде дел од агендата на самитот, таа треба да биде третирана како замрзнат конфликт кој не смее да се отвори сè додека не се најде билатерално решение меѓу двете земји. За жал, Грција повторно е на добар пат да ги оствари своите цели.

ЕУ СО СТАБИЛНА ПОДДРШКА

Сличен е рејтингот и со поддршката на македонските граѓани за влез во ЕУ, со таа разлика што 72 проценти од анкетираните поддржуваат влез на Македонија во ЕУ, што е најниското ниво што го измерила ИРИ од 2006 година и е идентично со анкетите во 2014 година. Тоа практично значи дека речиси секој четврти граѓанин на Македонија е против влез на земјата во ЕУ, што е шокантно ако се знае дека сто проценти од населението сака да живее со стандард како во ЕУ. Во случајот со Унијата, позитивно е тоа што таа со своите активности има шанси дури и да го подобри својот рејтинг, иако граѓаните се разочарани и од ЕУ затоа што седум години тврди дека сме подготвени за членство и во исто време ни вели дека не можеме да почнеме преговори. Последниот ангажман на ЕУ, кој преку комесарот за соседска политика и проширување, Јоханес Хан, беше главниот фактор за надминување на политичката криза, може да биде причина за зацврстување на онака високиот рејтинг кој со години е на стабилно ниво. ■

Обојте повеќе.

Семејството JUPOL денес има голем број на производи, за сите желби и потреби на корисниците. Сите бои од семејството JUPOL се на водена основа, не штетни по здравјето и околината, едноставни се за употреба и одржување. Се гордеат со бројните признанија од потрошувачите и стручната јавност: Trusted Brand, Производ на годината 2014 и Best Buy Award.

тел. 02/ 2464 -902
e-mail: vel.office@t-home.mk

www.velkoski.mk

АНАЛИЗА

НИ СЛОВЕНИЈА НЕ ЈА КУПИ „МАГЛАТА ЗА МАКЕДОНИЈА“

Нонстоп од Струмица во Скопје, па – оп, пеш во Атина. Следуваа Тел Авив и Ерусалим, а меѓу нив постојано се оди во Белград, а сега и во Љубљана. И пак Скопје. Вака би изгледала „Одисеја 2015“ на лидерот на СДСМ. Во време кога Институтот ИФИМЕС поради своите происламистички ставови е под опсервација на Словенечката контраразузнавачка безбедносна агенција?! Се бараше ли во Љубљана чаре за анкетите, т.е. конечно една подобна, добра анкета за партијата? Макар дотерана. А изборот на контроверзни партнери како да е дел од битисувањето на СДСМ...

КОГА ОЧАЈНИЦИТЕ ИЗБИРААТ ОЧАЈНИ И КОНТРОВЕРЗНИ ПАРТНЕРИ

Пишува:
Љујчо Цветиановски

Случајно или не, а поверојатно второто, најновата, љубљанска одисеја на спасителот од Муртино следува веднаш по обелоденувањето на српската врска на СДСМ, која вокабуларски и резултатски гледано и не била најљубезна кон лидерот. Следува веднаш по катастрофалното израелско патешествие. Дали сега партијата очај-

нички бара спас од најавената пропаст во април 2016 година? Три удари ги никосаа надежите. Првиот беше токму анкетата на „Република“, следувае некогаш опозициската „Брима галуп“, а капак стави реномираната ИРИ. По сето ова, познавачите велат - да, дефинитивно, се бара спас за „спасителот“ и за неговото многучедно, корумпирано стадо. Разочарани

од лошите резултати на српската агенција, која ги чинеше многу, а во неможност да ја прекинат оваа скапа продажба на магла, челниците појдоа во походот, кој значи и спас на сопствената кожа и слобода со употреба на сите партиски ресурси. Веројатно и на дебелото портмоне на семејството Заеви, кое е и главниот финансиер, факт што неодамна мошне итро го обелодени и самиот неприкосновен лидер.

Рејтингот во Македонија ги собоува сите неславни рекорди, а Заев продава „вистина“ и магла низ Словенија?! А за небулозата да биде уште поголема - во период кога за кусо време има вртоглав, 30-процентен пад на довербата, тој ја „дига“ со посета на најконтроверзниот „институт“ на поранешните југословенски простори?! Во однос на овој „институт“, македонскиот „Рејтинг“ и неговите грешки се мали деца и блага смешка. Зборуваме за т.н. институт, кој знае да погреша и за повеќе од 40 проценти во Босна, има неверојатни грешки во Србија и во Хрватска, а за кој Македонија, сепак, е рекордер во грешките. Пред само пет години истиот

тој ИФИМЕС „објави“ трипроцентна разлика меѓу СДСМ и ВМРО-ДПМНЕ. Следната година имавме предвремени парламентарни избори. Колициските пратеници беа во сооднос 56:42, а реално, без „сателитите“, имаа 47 наспрема 29 пратеници или разлика од неверојатни 61 процент во број на парламентарци. Утка на деценијата во споредба со која „победата“ на Пендаровски на „Рејтинг“ изгледа смешна. Но СДСМ виде одличен партнер во нив – конечно, луѓе и „аналитичари“ што ќе му го кажат тоа што сака да го слушне!

ПРАТЕНИКОТ ЈОВЧИЌ: ФАНТОМСКА НВО ОД КОЈА ВИ СЕ ГАДИ ЖИВОТОТ!

Босанскиот пратеник Славко Јовчиќ, на прашањето што е ИФИМЕС, во едно свое излагање вели дека таа кратенка е настаната од целосниот назив на оваа фантомска невладина организација.

ЈОВЧИЌ: По првиот извештај што ми пристигна на е-пошта, веднаш реагирав и на нивна адреса испратив молба да ме избришат од колективниот список на пратеници и на вработени во Парламентот на БиХ и најучтиво ги молев да не ми ги испраќаат своите памфлети, од кои на секој нормален човек може само да му се згади животот.

За да се разбере за каков т.н. институт се работи, доволно е да се погледне кои се главните ликови во раководството и кои се најбитните членови на организацијата, на кои, очигледно, функциите им се мизерни, па се нарекле и „аналитичари“?! Што е нивната основна задача? За да се даде одговор на ова прашање, не морате многу да се трудите. Нивна задача е да фабрикуваат разни текстови, со кои се, или ќе се дестабилизира политичката, безбедносната и економската состојба на просторите на земјите настанати на урнатините на некогашната заедничка СФРЈ. Во една од своите анализи, „експертите“ на ИФИМЕС прогнозираа дека Милорад Додик ќе заврши во Хаг и ќе биде осуден на децениска казна за сторените воени злосторства? По некоја случајност, доколку Гебелс беше жив и ја прочиташе анализата на овој институт, најверојатно веднаш би се убил, поради тоа што би се уверил дека „збирштината“ од ИФИМЕС ги надминала сите постојни и непостојни лаги, интриги, клевети итн...

■ Дел од најголемите утки на ИФИМЕС:

- **2004 година:** Томислав Николиќ ќе стане претседател на Србија. Победи Борис Тадиќ...
- **2004 година:** БиХ ќе ја повлече тужбата во Меѓународниот суд на правдата во Хаг против СЦГ за геноцид. Ништо. И две години подоцна ја лансираа истата теза. Повторно ништо.
- **2006 година:** Еден месец пред референдумот за независност на Црна Гора ИФИМЕС објави дека постои таен договор меѓу Подгорица и Коштуница и дека од референдумот нема да биде ништо. Црногорците се отцепија...
- **2008 година:** Објавија дека на претседателските избори во Србија Томислав Николиќ е најверојатен победник. И тогаш победи Тадиќ...
- **2008 година:** Пред изборите во Србија предвидуваат: „Најверојатно сценарио е дека ДСС ќе оди во коалиција со СРС“. Владата ја формираше ДС со партнерите...
- **2010 година:** Објави дека разликата меѓу ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ Е три проценти. Партијата на Груевски на изборите во 2011 година заврши со 56 пратеници, Црвенковски со 42. Реално, ВМРО-ДПМНЕ без коалициските партии имаше 47 мандати, СДСМ 29. Разлика од 61 процент, а не три проценти како што прогнозираше ИФИМЕС...
- **2015 година:** Прогноза: „Иво Јосиповиќ ќе победи на изборите во Хрватска“. Иако тесно, но во вториот круг победи Колинда Грабар-Китановиќ...

■ Словенечки „Репортер“ ги разобличи намерите на Заев

Заев замина во Словенија со помпозна најава на СДСМ дека оди на средби со државниот врв и со цел да држи предавања за неговите „бомби.“ Никој не ни спомена дека таму е по покана на контроверзниот ИФИМЕС, дадена уште на 1 октомври 2015 година, кога тој беше гост во Скопје? Беше чудно што со Борот Пахор немаше ниту фотографија, туку само празно соопштение, но се „оправда“ со фотографијата со вицепремиерот и лидер на словенечката социјалдемократска партија... Веројатно, извинувањата на Црвенковски до Пахор за вмешувањето во „Надеж“ го направија своето, иако и натаму тој е поранешен прв човек на сестринската партија, а Зоран Талер негов сопартиец. Потеклото на поканата ни го открија словенечките колеги од „Репортер“, еден од најтиражните неделници во државата. Овој пат, во Љубљана немаше македонски новинари ниту од подобните медиуми, кои премногу го измачија лидерот во Израел. Како и да е, во текстот насловен „Левичарот Заев продава 'вистина' и во Словенија“, „Репортер“ навлезе во суштината на т.н. социјалдемократија на поранешните југословенските простори, опишувајќи ја како „збирштина“ на партии, кои своите влијанија секаде ги темелат на професорите од општествените факултети и оставината од комунистичките елити. За жал на СДСМ, констатираа и дека со насилни протести

Соработник на радикални исламски структури ќе прави анкета за СДСМ

Во својот обид да добие поддршка барем од некој, лидерот на СДСМ, Зоран Заев, замина за Словенија, но неговите соработници не го предупредиле дека и таму може да го снајдат проблеми. Еден од луѓето во Институтот ИФИМЕС, кој на Балканот и на Блискиот Исток важи за „институт по нарачка“, се поврзува со радикални исламистички структури за кои работел откако му била исплатена соодветна сума. Целта била јавноста во различни земји од поранешна Југославија со наводните анкети на ИФИМЕС да добие поинаква слика од таа што реално постои.

се обидоа да ја урнат легитимно избраната влада на ВМРО-ДПМНЕ. Влијателниот политички неделник го опиша Заев како „кариерист“, кој влегол во СДСМ само поради воениот конфликт, кој им дал поттик за победа на изборите. Неделникот не заборави ниту на аферата „Телеком“ во која е вмешан СДСМ, како и на аферата за примен поткуп за која Заев ќе се најде на суд. Словенците потсетија

дека токму Заев беше аболиран од неговиот политички ментор Црвенковски, и самиот вмешан во афера поврзана со словенечкиот „Пристоп“.

„Репортер“ нагласува дека институтот ИФИМЕС поради своите происламистички ставови е под опсервација на Словенечката контраразузнавачка безбедносна агенција.

■ ИФИМЕС објавува резултати по нарачка

Слободна Далмација уште во далечната 2007 година утврди дека ИФИМЕС, односно директорот Љаф Бахтијар, воопшто и не спроведува истажувања на јавното мислење, туку само ги објавува резултатите според потребата на нарачателот. По овој текст, испратен до сите амбасади, ИФИМЕС престанува да ги објавува анкетите на непостојните истражувања. И реномираниот „Јутарњи лист“ го посочува ИФИМЕС како „компромитиран институт, чиешто тенденциозни анализи никој во регионот не сака да ги пренесува“.

Но кој е институтот што го вработува ирачкиот Курд и новинар Бахтијар и Босанецот со словенечка адреса Бекировиќ? Дипломатот со најдобра репутација во поранешна СФРЈ и последен сојузен министер за надворешни работи, член на ОЗНА и на УДБА, Будимир Лончар, за „Слободна Далмација“ вели: „Месик од мене бараше да бидам претседател на тоа советодавно тело. Јас тие луѓе од ИФИМЕС не ги познавам, не ни знам што пишуваат. Не добивам никакви пари за тоа и не сум одговорен за нивната работа!“

Пандов: Очекувајте нова анкета на ИФИМЕС!

Ниту во еден момент не смеаме да ја забравиме анкетата на угледниот американски институт (ИРИ) и резултатите, кои бевме во можност да ги слушнеме и видиме, вели аналитичарот Александар Пандов, кој во посетата на Заев гледа болна желба на партијата за подобна анкета за СДСМ.

ПАНДОВ: Да потсетам на таа анкета, двете главни прашања што ги засегаат партите и нивните членови се колкав е рејтингот на нивните партии и колкав е рејтингот на нивниот лидер. Резултатот беше ВМРО – 24 проценти, додека СДСМ – 12 проценти. Во делот на лидерите Груевски – 18 проценти, а Заев - 5 проценти доверба од граѓаните. На секој што ги следи изборните процеси во Македонија му е јасно дека тоа е разлика што гарантира апсолутна победа на ВМРО и за тоа прашање не постои дилема, единственото прашање е со колку разлика! Тоа им е јасно и на членовите и на симпатизерите на СДСМ. Јасно му е и на Заев! Но, јасно му е и дека сето ова неговите поддржувачи ги прави уште подепресивни и понемотивирани за каква било партиска акција, а изборите се за пет месеци. Во паника дека нема да може да најде ни пет луѓе што ќе застанат зад него, се решава на потег што и му прилега, да си нарача контраанкета, која ќе покаже дека СДСМ му дише во врат на ВМРО, а Заев ќе го претстави како лидер со најголема доверба. Свесен дека агенцијата „Рејтинг“ на Горѓи Спасов не поминува ни кај неговите најтврди поддржувачи, решил да ангажира странска агенција. Како најизвикана ја наоѓа ИФИМЕС, која слично на „Рејтинг“, прави грешки за одредени прашања и до 40 проценти! Сигурен сум дека во идно време ќе слушнеме анкета на ИФИМЕС со резултати како што ви наведов. Ако земеме предвид дека на македонска политичка сцена единствени поддржувачи му се само уште платениците на Сорос од рангот на Бранко Геровски, Коља Мрак и Саше Политико, секому веќе му е јасно каков бедник е Заев. За жал, ќе мораме да издржиме уште пет месеци пред овој аболиран криминалец македонскиот народ да го испрати во политичката историја, а правосудниот систем во институција што му прилега... ■

КАТАСТРОФАЛЕН ПАД НА РЕЈТИНГОТ ЗА 30 ПРОЦЕНТИ

КАКОВ ЛИДЕР, ТАКОВ РЕЈТИНГ

„Рејтингот на Заев“ делумно изгледа како проблем само на СДСМ и на македонската опозиција. Но, зад рејтингот на Заев се крие и проблемот на целата македонска демократска определба. По враќањето кон насилните стратегии за рушењето на системот и ставањето на сувереноста како влог за политичка позиција, раната што ќе ја остави „заевизмот“ во општеството уште долго ќе треба да се лекува

Пишува | Наум Стоилковски

Рејтингот на Зоран Заев паднал за 30 проценти. За волја на вистината, тој и никогаш не бил голем, па овој пад е повеќе од катастрофа во предизборниот период.

Но, човекот ја испушти шансата уште пред долги години да постави темел за да може неговото име да предизвика некаков сериозен процентуален раст на доверба во политичката кариера. Падот му почна уште како ВД „Директор“ на СДСМ, откако

со метла в раце ѝ се извини на јавноста за, во слободно толкување, злоделата на СДСМ, а потоа јавно беше влечен за уши од Бранко Црвенковски.

Рејтинг не постигна ниту кога повторно беше назначен за прв човек на партијата, па застана спроти, повторно, Црвенковски и го презеде СДСМ, ветувајќи поинаков приод. За тоа како „котирал“ тогаш Заев, веќе и официјално помилуван од Црвенковски, јавно обзнани една

од искусните новинарки од „левиот“ медиумски табор, кога и в лице, на почеток на емисија призна дека го сметала за „сељак“ и тоа го споделувала со сега десната негова рака, Радмила Шекеринска.

„Рејтингот на Заев“ е проблем во партијата, и со тоа во целата македонска опозиција која ја предводи, што не можат да го решат ниту искусни волци чии совети денес ги крие СДСМ.

Тој проблем не лежи во „нарачките“, во „застареноста“, или во „сомнителноста“ на агенциите кои го испитуваат јавното мнение, како што сакаат од СДСМ да ги забोधат резултатите од анкетите. Проблемот е во однесувањето на лидерот кој нема лидерски капацитет ниту во партијата, во неговата биографија која е полна со дејства кои навлегуваат во криминалните сфери, но и во неговите настани што се косат со сите напори на Агенциите за односи со јавност - чие чинење во СДСМ го кријат „како змијата нозете“.

Стратегијата и рејтингот на една партија најчесто се врзува со стратегијата и со рејтингот на лидерот, односно, просто кажано, каков лидер - таква стратегија. Па, кога на чело на македонската опозиција има лидер

без визија - цабе е и името на предизборната стратегија.

Не е тешко да се посочат неколкуте грешки на Заев заради кои се топи и неговиот и рејтингот на СДСМ во период кога наближуваат изборите. Тоа што од небо се гледа, не го гледаат само во СДСМ.

ЛОШ РЕЈТИНГ: ИСТОРИЈА...

По најавите, со кои, меѓу другото, и ја купи партијата и нејзиното претседателско место, дека ќе воведат нов приод во партијата, која во залезот на бранковото владение беше однародена од народот, Заев не успеа да излезе од неговата сенка. Уште полошо, продолжи со неговата стратегија.

Сето тоа што СДСМ „го срка“ на анкетите, е само резултат на бледата копија на насилното рушење на системот, кое во бранково време се викаше „жешко лето“, по кое следуваа декемвриското насилството на улиците пред Парламентот, кога за влакно беа избегнати и судири меѓу спротивставените граѓани. И тој период и овој сега е прилично ист, и во партијата и тоа што се испраќа како сигнал кон надвор. Насилната стратегија заврши со договори, посредници, анкетни комисии, враќање на опозицијата во Парламентот - и нови избори на кои опозицијата беше нокаутрана.

Црвенковски тогаш го подели СДСМ на подобни и на неподобни, исклучувајќи видни членови заради поинакви ставови, „заевистите“ прво го истераа „скопското крило“ од партијата, расчистија со видни членови од кои нема ниту збор подолго време, а не смее да се заборава и исклучувањето на двете пратенички од СДСМ и на една од ЛДП, само затоа што не сакаа да ја бојкотираат институционалната демократија. Главните „надворешни“ соработници на СДСМ тогаш беа протагонисти со парите на Сорос; а таа слика, пак, воопшто не е променета, дури е и надградена.

Ако целата стратегија на „Бранковиот“ СДСМ беше следење на стратегијата од аферата „Надеж“, стратегијата на „Заевиот“ СДСМ го задржа тој терк. Само го надгради со стратегија од српските експерти чија работа скапо се наплаќа, а за што во СДСМ велат дека немаат договор. Луѓето си доаѓаат редовно, постојат видео и фотоматеријали, но заевистите не признаваат како ги наплатуваат советите. А и тоа е стратегија, бидејќи по ваков пад на рејтингот, сумата за советниците дополнително ќе ги искомплицира меѓучовечките односи во партијата и дополнително ќе ги зоврие негативните.

... И СЕГАШНОСТ

Тоа, пак, што дополнително го руши рејтингот и на Заев и на СДСМ, а е делумно различно во, условно кажано, двата периода, е тоа што додека Црвенковски се потпре на уништување на демократските вредности на државата, Заев вметна и уништување и на суверенитетот и на уредувањето на државата.

Заев и неговите блиски сопартитици, веројатно, не сметаа дека ќе му биде потребен рејтинг кај јавноста. Воопшто не внимаваше како ќе одекне заговарањето за насилна албанизација и федерализација на државата. Веројатно, воден од засега непознатите „пријатели однадвор“ (за кои испраќаше пораки и до ДПА и од каде што бараше помош за Зоран Верушевски) не мислеше дека ќе влијаат воведувањето паралелизам на системот и обидот за понижувањето на безбедносните сили и на институциите во целост. Со стратегијата на потпирање само врз дипломати однадвор, Заев остава впечаток дека ја предава севкупната сувереност на државата, претворајќи ја во блага форма на протекторат каде што главен збор имаат странските амбасадори.

Притоа, во текот на овие 14-ина месеци, останаа нерасчистени изворите и нарачателите на прислушувањето - главниот „адут“ на Зоран Заев. Неговата вмешаност во случајот „Пуч“, доказите оттаму, писмата кои

АКТУЕЛНО

и самиот ги потврдува, само се надоврзуваат на оваа негова матна стратегија.

Народот тоа го препознава. Богатата историја на внатрешна борба за своја држава вродила инстинкт кај Македонецот кој не дозволува превид во случај некој да се обиде да им ја „парчоса“ државата. Искуството со „зачувувањето“ на државата, симболите, идентитетот, името на државата на Македонците од СДСМ, пак, не остава простор за втора шанса. Особено не по ваков очигледен обид.

НАРОДОТ БАРА ИСКРЕНОСТ

Тоа, пак, што народот никако не го толерира, е ЛАЖЕЊЕТО. Лагата што ја признава додека свесно лажел на бина, на виолетовата заднина на последните избори, дека ќе биде премиер. Народот го слушна со свои уши дека ги знаел анкетите дека ќе ги загуби изборите. Сега ја повторува истата лага, најавува дека ќе биде премиер. На народот не му треба судска одлука за тоа дали Заев земал мито или не кога со свои очи виде и слушна лично од него како треба да се остави по едно евро „кај бишкарнико“. И сето тоа откако на СДСМ му стана јасно дека на народот не му треба доказ за вината за „Глобал“ откако Заев ја прифати аболацијата. Лагите на Заев и на СДСМ кои ги надминаа и границите на земјата.

Ненаучената лекција се плаќа. Во СДСМ ја плаќаат предолго. Народот повторно ќе им наплати, со верба дека тоа ќе е последен пат. Но, ваквите лекции стануваат сè потешки и со подалекусежни последици. Зад рејтингот на Заев се крие многу потешка задача за државата. Изборите ќе дојдат и ги покажат веќе познатите и доживевани резултати. Раната, пак, која ќе ја остави „заевизмот“ во општеството уште долго ќе треба да се лекува. Еден од тие лекови ќе биде и нов, чист избор на раководство на опозицијата. Но не само како чин дека „се познало илето“.

Во опозицијата има сили кои разбираат дека на демократијата ѝ е неопходна здрава опозиција, со вистински лидер зад чии способности, но пред сè, доблесност и чувство за државност, ќе може да ужива и да гради доверба кај граѓаните. Лидер кој борбата за власт ќе ја разбира како борба на идеи за напредување, а не на штета на сопствениот народ. И пред сè, лидер кој ќе биде доблесен да се извини за сегашните потези, без потоа да дозволи да биде влечен за уши. ■

ВЛОЖУВАЊЕТО ВО ГРАДБА ЗАШТЕДУВА ПАРИ И ЗА ГРЕЕЊЕ И ЗА ЛАДЕЊЕ

ИНВЕСТИЦИЈА ШТО ГИ ПРЕПОЛОВУВА СМЕТКИТЕ

Пишува | Александрија Сивковска

Како да се заштеди во зима? Како сметките за греење да бидат пониски за да може семејниот буџет да ги издржи и финансира? Одговорот е едноставен, вложување во енергетски ефикасни градби, кои во зима ќе можат побрзо да се загреваат и подолго време да држат топлина, а во лето побрзо и полесно да се ладат, како и внимавање при трошење на енергијата, при што се заштедува до 50 проценти енергија, а тука некаде е и заштедата во сметките. Токму затоа граѓаните, но и градежните фирми сè повеќе се ориентираат кон градење енергетски ефикасни домови бидејќи тоа е единствен начин да се заштеди. Инвестицијата во овој дел многу брзо и повеќекратно се враќа, а придонесува и за зголемување на комфорот на живеење. Материјалот од која се гради, но и добрите прозорци и врати што се поставуваат се пресудни за пониски трошоци за сметки на секое семејство понатаму.

■ Нормално дека се штеди кога ќе се инвестира во нова

фасада, нови прозорци за изолација на домот. Тоа што треба граѓаните да го знаат и прават е да се потрудат да ги направат сите тие мерки во домовите, сите тие изолации најдобро што може за да заштедат најмалку 50 проценти од својата енергија - вели Александар Дуковски, директор на Агенцијата за енергетика.

Според него, со секоја класа за која се подобрува еден објект, за 30 проценти се подобрени условите за греење.

■ Во еден добро изолиран стан од 60 квадратни метри сметката за греење не би требало да биде повисока од 1.000 денари за еден месец. Во последно време се вградуваат сè подобри материјали за градење на станбените објекти, со оглед на тоа дека и самите градежници имаат обврска сите градби да ги прават енергетски ефикасни со класа над Ц. Тие материјали што сега се вградуваат понатаму ќе бидат сè подобри

и енергетски поефикасни - објаснува Дуковски.

Досегашните енергетски пасоши доставени до Агенцијата за енергетика покажуваат добар одзив на граѓаните и на градежните фирми во изработка на новите објекти и повеќето се во категорија Б или А, што е одлична енергетска ефикасност.

■ Со ваквиот тренд нашите градби се речиси на исто ниво како европските за изолиран животен и работен простор. И граѓаните сè повеќе и повеќе се информираат и кај градежниците и кај нас и кај енергетските контролори што треба да ги ангажираат за да им дадат совети за подобра изолација на домот така што имаме сè повеќе повратни информации од граѓаните дека се свесни за енергетска ефикасност, а воедно и како да ја подобрат комфорноста на животот во стан - објаснува Дуковски.

Според градежниците, на продажбата на становите влијаат повеќе фактори, меѓу кои и енергетската ефикасност.

Градење енергетски ефикасни домови е единствен начин да се заштеди до 50 проценти енергија, а тука некаде е и заштедата во сметките. Инвестицијата во овој дел многу брзо и повеќекратно се враќа, а придонесува и за зголемување на комфорот на живеење. Материјалот од која се гради, но и добрите прозорци и врати што се поставуваат, се пресудни за пониски трошоци за сметки на секое семејство

■ Клучна улога имаат атрактивноста на локацијата, квалитетот на становите, нивната асеизмичка стабилност, што само ние ја докажуваме со вештачки земјотрес, енергетската ефикасност, за што имаме сертификати од високата А-класа, како гаранција за долгорочно намалени трошоци за енергија за греење и за ладење, како и функционалноста на домовите, уредената и облагородена околина, на што многу внимаваме. Очекуваме на пазарот на недвижен имот и натаму да расте продажбата на становите и на деловни простории затоа што граѓаните знаат дека вложувањето во купување квалитетен недвижен имот е најсигурна инвестиција и најцврста валута во секое време, со трајна вредност за повеќе генерации - вели проф. д-р Ванчо Чифлиганец, генерален директор на градежната компанија „Адора инженеринг“.

Дополнителната термоизолација ќе ја намали потрошувачката за 25 до 60 проценти

Во пресрет на зимата и на грејната сезона, еве и неколку совети како, освен со енергетски ефикасни градби, да заштедите на сметката за струја и до 2.000 денари.

■ Греењето најмногу тежи на паричникот. Еден од најефикасните начини да се одржи саканата температура е добрата изолација. Тоа, можеби, е скапа инвестиција, но сигурно ќе се исплати во иднина. Дополнителната термоизолација ќе ја намали потрошувачката за 25 до 60 проценти. Исто така, ако се греее на струја, изберете грејно тело со термостат.

■ За да заштедите топла вода, наместете го термостатот на болјерот на температура меѓу 50 и 60 Целзиусови степени. Место да се капете во полна када, туширајте се, бидејќи на тој начин се намалува потрошувачката на вода и

на струја. Одвреме-навреме, исчистете го болјерот од бигор бидејќи тој ја зголемува потрошувачката.

■ Машината за перење, обично, троши еден до два киловат-часа, а обично работи три часа. Ако ја вклучувате секој втор ден, месечно ќе потрошите од 45 до 90 киловат-часови. За да заштедите струја во процесот на перење алишта, вклучувајте ја машината по 22 часот.

■ Термостатот на фрижидерот наместете го на три или на пет степени. Избегнувајте да ставате топли тенџериња во близина и редовно чистете го и отстранувајте го вишокот мраз.

■ Една рингла на шпоретот троши 1,5 до 1,8 киловат-часови за еден час работа, а греачот во рерната - од два до четири киловат-часа. Садот во кој готвите гледајте да биде иста големина како ринглата и настојувајте да го поклопувате додека готвите. Ако ја користите рерната, термостатот мора да биде на максимум, но избегнувајте често да ја отворате вратата, бидејќи при секое отворање ја намалуваат температурата за околу 15 степени.

■ Мијте ги садовите кога машината ќе се наполни, избегнувајте ги циклусите со висока температура (90 степени) и вклучувајте ја по 22 часот, кога е евтина струја.

■ Исклучувајте ги светилките кога излегувате од соба и не трошете електрична енергија залудно.

■ Практикувајте да ги исклучувате електричните уреди од штекер секогаш кога ќе завршите со употреба. Кога не го користите компјутерот, на пример, ставете го во мод на мирување бидејќи, во спротивно, годишно троши и до 1.100 киловат-часови. ■

РАНО СТАСУВААТ, НОСАТ ГОЛЕМА ДОБИВКА

За разлика од интензивното производство на јагоди, производството на рани јагоди е наменето за локалните пазари, поради едноставноста при транспорт, малата конкуренција и недостигот од друго овошје во сезоната на берба. Производството на рани јагоди во април и во мај претставува добар потенцијал за заработка и за дополнување на буџетот на едно земјоделско семејство

Пишува | Александрија Сџековска

Низ земјава постојат повеќе големи и мали производители на рани јагоди во пластеници. Големите производители своето производство го наменуваат за странските пазари. Малите производители, кои имаат до 0,2 ха површини под пластеници, можат своите производи да ги пласираат на локалните пазари во период кога нема други овошја по профитабилна цена што значително го освежуваат земјоделскиот буџет во период кога нема други приходи.

За производство на рани јагоди не се потребни дополнителни вештини, освен познавање на земјоделски технологии и мала инвестиција во пластеници, средства за заштита и наводнување. Постојат најразлични сорти јагоди, но сортите што најрано

даваат плодови нудат конкурентна предност.

Јагодите имаат краток животен век, но предност е тоа што можат да се размножуваат преку делење, со тоа што поголемите садници се заменуваат со израслоци.

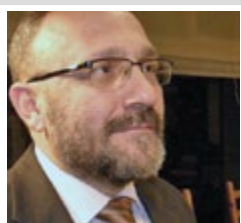
За разлика од интензивното производство на јагоди, производството на рани јагоди е наменето за локалните пазари, поради едноставноста при транспорт, малата конкуренција и недостигот од друго овошје во сезоната на берба. Почетокот на април и мај и јуни се месеци во кои се сретнуваат поголемите верски и државни празници и се добра можност за продажба на јагодите во овој период. Цената најчесто зависи од цената на берзите, но и од локалните

услови, односно присуството на друго овошје и од конкуренцијата. Наесен поради големата конкуренција од другото овошје се препорачува преработка на добиените производи и нивна продажба во вид на џемови и мармалади.

Генерално, јагодата успева секаде, но за најдобри приноси се препорачува садење во растресита почва богата со хумус или делумно песоклива почва. Бараат плодна почва каде што се одгледуваат со киселост рН 5,5 – 6,5 и повеќе од 10 мг пристапен фосфор. Се препорачува плодород и промена на просторот со цел намалување на појавите од заразни болести и штетници. За производство е потребно подигање пластеници (арматура и најлон) и најлон за покривање на корењата (црн, стабилизирани). ■

Рекоа, не порекоа

**БРАНКО
ГЕРОСКИ**

Ги гледам емигрантите во Гевгелија како си ги шијат устите со игла и со конец, во знак на протест. Се обидувам да се сетам, дали некогаш некое Македонче, во знак на протест, сторило ваков гест? Никогаш. А и нема потреба. Повеќето од нас се дојдени на овој свет со вродена малформација, со природно зашиени усти, а и такви ќе се заминеме на оној свет. Другите, похрабрите Македонци, пак, се толку умни и далекувиди, што едноставно не можат да го вденат конечот во иглата за да си ги исфирцаат муцињата.

За момент јавноста помисли дека Геро ќе биде првиот „храбар Македонец“ што ќе го направи овој гест. Како што се чини себеси не се вбројува во групата „умни и далекувиди“.

**КОЧО
СТОЈЧЕСКИ**

ВМРО–ДПМНЕ има рок од 30 дена да ја урне дивоизградената тераса на партиското седиште, во спротивно Општина

Центар ќе побара асистенција од полицијата за уривање на објектот.

Деструктивната политика на СДСМ на дело. Не им треба многу власт за да ги покажат на дело закани за одмазда и за уривање на сè што изградила оваа власт.

**ЗОРАН
ЗАЕВ**

Граѓаните не веруваат веќе на виртуелните инвестиции и на виртуелните работни места со кои и сега, на крајот на мандатот, Никола Груевски секојдневно се расфрла.

Рече Заев во разговор со виртуелен новинар за измислен портал, но што ги исполнува „професионалните стандарди“ на СДСМ. Кутриот лидер на опозицијата, сега се надева дека во април барем ќе извојува виртуелна победа.

УТНАТ ПРОГНОЗЕР

Кире Наумов

Роген:
10.1.1971 година, Скопје

Образование:
економисџ

Професија:
јолиџичар

Има желба, нема среќа, а, можеби, и знаење... Образование има, неспорно... Му недостига тоа другото. Сакаше да биде лидер, не му успеа... Ни за кафе не го сакаа... Ама успеа да се пикне за да дојде до нешто повеќе од тоа по што го знаеја... Се лутеше му ја краделе програмата што ја имал како кандидат за лидер, ама потоа се покори... Денес има некаква функција... заменичка. И од таа позиција повторно со добро познатата стихотворба „Долгот“, популарно наречена „Извртувања на СДСМ“. Што би рекол Чилиманов, редовно преку опозициските медиуми информираа кога Министерството за финансии ќе се задолжеше, а не информираа дека 90 проценти од новиот долг се користи за да се отплати стар, достасан долг. Зајмиме 40 милиони евра во понеделник, уште 35 милиони евра во петок, а враќаме 65 милиони евра следната недела и имаме нов нето-долг од 10 милиони. Медиумите на СДСМ ова ќе го пренесеа дека божем имаме нов долг од 75 милиони евра. Обично, на крај на годината ќе направеа пресек

на своите текстови и ќе излезеа со ненормални бројки дека долгот ни се зголемил за, на пример, 800 милиони евра, па ќе пуштеа некои од нивните аналитичари да прогнозираат дека ни се заканува банкрот и грчко сценарио, и тоа ќе трае додека не излезат ММФ или Светска банка со процени дека Македонија останува една од најнискозадолжените држави во светот. Оваа шлакница за СДСМ, обично, кратко ќе ги освестеше, ќе почееат еден-два месеца да се подзаборави и ќе почнеа повторно да дигаат паника околу долгот.

И еве приказната се повторува. Сега рецитира еден од најредовните прогнозери на катастрофа од редовите на СДСМ, новиот дополнителен алтернативен помошник заменик министер Кире Наумов... „Гугл“ знае многу работи за Кире... особено дека со години неуспешно прогнозира пад, колапс, банкрот на македонската економија... Ма фак „Гугл“, аск Кире... Што знае „Гугл“, а не знае Кире?!

А Чилиманов се позанимава со тоа што го знае Кире... Па така Кире знаеше дека ќе има економски колапс во 2013 година... Рече: Сркајте политика, економскиот колапс на Груевски доаѓа по изборите во 2013 година... Сега завршува 2015 година... Економски колапс – аш!

РЕКОА И:

■ Случајот „Директор на Мобимак“. Нико (Нико е Ставрос Николаос Ставридис, соработник на Контоминас и посредник меѓу политичарите на СДСМ и унгарските менаџери во „Маѓар телеком“) ни јави вчера дека заеднички кандидат на премиерот и на претседателот за директор на Мобимак е Кире Наумов (во согласност со нашиот договор, директорот на „Мобимак“ треба да биде Македонец). За време на интервјуто во Будимпешта, Кире Наумов, пред сите луѓе со кои се сретна, демонстрираше дека е крајно несоодветен за оваа функција. Според нашите извори на информации во Скопје, Наумов е човек на претседателот (Црвенковски) и претседателот лобира преку Грците тој да биде избран. Нико и неговите колеги сметаат дека сè повторно ќе се расипе ако не го именуваме Наумов (**Андраш Балог, директор во „Маѓар телеком“**).

Анализирајќи ги политичките збиднувања економскиот аналитичар Кире Наумов во својата колумна за „Дневник“, под наслов „Ем премиери ем хуманисти“ вели дека воопшто не му е јасно инсистирањето на брзи предвремени...

А не му било првпат, а ни последен... Асистентот на економски факултет и во 2012 година си имал своја прогноза... Од тие утнатите, како утнатите анкети за рејтингот на неговиот лидер спроведени од вујкото на Кире... Целосна утка. Помина таа 2012 година, од економскиот колапс ни „е“... Иста прогноза и во 2014 година...

И да се вратиме на Чилиманов....

■ Ок, јас, генерално, се надевав дека катастрофичарите од СДСМ како Кире Наумов ова го сфаќаат и дигаат паника за да добијат политички поени. На крај памет дека

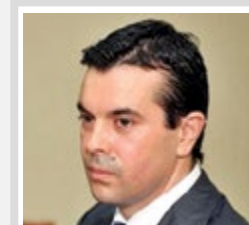
навистина веруваат во извртувањето што ѝ го продаваат на јавноста. Но, откако Наумов стана дел од Владата (откако загуби од Заев и доби двај една четвртина од гласовите при изборот за лидер во СДСМ - што значи дека на ниво на Македонија би бил партиска величина на ниво на Лиле ДОМ или Павле Трајанов), гледаме дека Наумов, очигледно, сериозно верува во помијата што ѝ ја сервираше на јавноста. Ова е, навистина, сериозен нов момент, можеби посериозен и од ситуацијата кога дополнителниот министер за внатрешни работи се обиде да ја распушти полицијата на неговиот прв ден на работа. Изгледа дека екипата од „Маѓар телеком“ најпрецизно го прочитала Наумов кога, при обидот Црвенковски да го вметне како негов човек во масовната криминална зделка со Контоминас, оценила дека две овци врзани да му дадеш, ќе ги загуби... ■ (РР)

РЕЧЕ И:

■ СДСМ има нејасен и променлив став за прашањето за името. Потоа отвореноста, да продуцира пријатели, а не непријатели. Тука мислам на новинарите и на медиумите, интелектуалците, деловната заедница. Со такво приближување кон народот можете да ја делегитимирате власта и кај народот да се претставите како партија што работи за потребите на граѓаните и на нивните интереси. Основа на сево ова е економската политика.

Рекоа, не порекоа

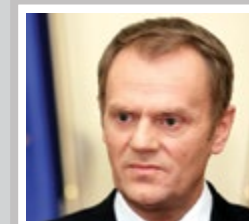
**НИКОЛА
ПОПОСКИ**

Македонија не може да ги отвори вратите за престој на тие што не можат да бидат згрижени во ЕУ, пред сè заради тоа што не доаѓаат да престојуваат во Македонија, туку имаат определена цел, да стасаат до некоја земја-членка на ЕУ, а второ, што е уште позначајно, во Македонија доаѓаат од земја-членка на ЕУ.

Македонските власти имаат одговорност да го заштитат македонскиот народ од сите опасности што ги носи бегалската криза и да одолеат на притисоците на Брисел, кој сака да не претвори во бегалски камп.

**ДОНАЛД
ТУСК**

ЕУ е со вас и е подготвена да продолжи со поддршката преку хуманитарна и техничка помош, преку агенциите на Унијата. Подготвени сме да обезбедиме многу повеќе откако ќе имаме процена за вашите потреби. Ќе зборувам со земјите-членки на ЕУ за тоа што може да се направи повеќе во оваа смисла за да се осигуриме дека нашата поддршка за вашата земја и за регионот ќе биде на исто ниво како и предизвиците со кои се соочувате.

Со други зборови, нема да добиете ниту едно евро додека не ве наполниме со бегалци, кои не ги сака ЕУ.

**АЛЕКСАНДАР
ВУЧИЌ**

Србија нема да прифати економски емигранти, ако Словенија, Унгарија и Хрватска не го направат тоа.

Му треба ли некому дополнително објаснување за тоа што ќе се случи ако Македонија ги отвори границите за економските емигранти?

Некои истражувања покажуваат некакви ефекти на канабиноидите врз клетките на рак, некои, пак, покажуваат повреда на клучни клетки во крвните садови. Во некои случаи канабиноидите можат дури да поттикнат и пораст на канцерогените клетки, но и други многу негативни ефекти, во зависност од употребата. Сепак, има истражувања што велат дека со комбинацијата на хемотерапија со терапија со канабиноиди може да се постигне добар ефект

МАСЛО ОД КАНАБИС - „ДА“ ИЛИ „НЕ“

Пишува | Билјана Зафирова

- Пред четири години ми беше дијагностициран рак на белите дробови. Докторите не беа оптимисти... Требаше да почнам да се збогувам со најблиските... засекогаш. Шест месеци. Најмногу една година. Не сакав да ја прифатам реалноста. Не, јас нема да го напуштам овој свет само 50 години откако првпат сум ја видела светлината. Сакам да бидам тука за свадбата на моите деца. Сакам да ја видам мојата ќерка во бел фустан. Сакам внуци... Не се предавам. Со сопругот почнавме да бараме секакви леков – од бајачки до современа медицина. Прочитавме за лекот од марихуана... Некако ни звучеше премногу опасно. Тоа е дрога. Но сè почесто слушавме за неверојатното дејство на маслото од канабис. Не ни остана ништо друго. Преку луѓе најдовме контакт од девојка што посредува за набавка на такво масло. Испративме дијагноза, чекавме одговор од странска држава. По некое време ни јавија дека маслото пристигнало. Нутриционист ми направи исхрана што влијае врз ширењето на подмолната болест. Го користев маслото и се придржував на исхраната. По шест години сè уште го правам тоа. Кога по два месеца користење на маслото отидов на лекар, тој беше изненаден. Ме праша дали пијам нешто. Му кажав за нутриционистот, а за канабисот... Ја наведнав главата и веројатно направив некој израз на лицето од кој сфати дека правам нешто „недозволено“. Докторот само рече - што и да правите продолжете да го правите. Болеста не напредува... Дури и се намалува

– вака една педесет и шестгодишна жена од внатрешноста ја раскажува историјата на својата борба со подмолната болест.

Таа е само една од многуте Македонци, кои се обидуваат да го решат својот здравствен проблем со лек што нелегално се носи во Македонија. Има и поинакви приказни – го користел маслото неколку месеци, ефектот бил никаков, болеста неконтролирано се ширеле. Сепак, не е добар секој лек од канабис. Некои успеале да стигнат до квалитетен лек, кој, навистина, помага. Други, пак, од незнаење, неинформираност биле жртви на измама на дилерите. Продаден им е лек што воопшто не ја подобрил нивната здравствена состојба.

■ ИМА ЛИ ДОВОЛНО ДОКАЗИ ЗА ЕФЕКТОТ?!

Хрватска неодамна, на некој начин, ја легализираше употребата на маслото од канабис. Во Македонија почна дебата. Министерот за здравство, Никола Тодоров, преку отворена дебата ја почна процедурата за преиспитување на повољностите што би ги имале граѓаните доколку ова масло биде легализирано. Написите во весниците или сведоштвата на луѓето не се доказ дека канабисот лекува рак. Се смета дека досега нема доказ кој е цврст или доволно силен за лекарите да почнат да го препишуваат овој лек. Останува нејасно и кој тип канабиноиди се ефикасни, кои се дозите на некои канабиноиди што можат да помогнат, а кои се дозите на канабиноиди што можат да направат поголеми штети. Некои истражувања покажуваат некакви ефекти на канабиноидите врз клетките на рак, некои, пак, покажуваат повреда на клучни клетки во крвните садови. Во некои случаи канабиноидите можат дури

да поттикнат и пораст на канцерогените клетки, но и други многу негативни ефекти, во зависност од употребата. Сепак, има истражувања што велат дека со комбинација на хемотерапија со терапија со канабиноиди може да се постигне добар ефект.

- Немаме доволно клинички студии што покажуваат дека употребата на марихуаната го лекува ракот. Испитувањата покажале дека таа кај болните има ефекти за намалување на болката, но треба да се докаже дека има антитуморен ефект. Не смее да се заборави фактот дека употребата на маслото од марихуана во комбинации со терапиите што им ги даваме на болните доведува до компликации. Едно е што читаме на интернет, но други се резултатите во медицината – смета доктор Милан Ристевски, директор на Клиниката за онкологија и за радиологија.

Доктор Игор Кузмановски од Клиниката за неврологија вели дека користењето на канабисот влијае ефективно врз намалување на мускулните грчеви кај мултиплекс склерозата, како и за редукција на болки. Но, сепак, додава тој, нема валидни докази дека ги лекува самите болести.

Дали легализацијата на овој препарат ќе го поттикне порастот на бројката на зависници?! Д-р Дарко Крстевски од центарот за зависници „8 Септември“ смета дека е многу значајно да се направи разграничување меѓу корисниците на дрога во рекреативна цел и тие што ја користат во медицински цели.

- Доколку се легализира маслото од канабис, нема да имаме дополнителни зависници од масло, бидејќи младите, чијашто цел е ритуално-

то, противзаконско набавување и користење на тревата, нема да го препознаат како алтернатива – вели д-р Крстевски.

■ Лекува сè, но не и сида

Рик Симпсон е активист-поборник за легализирање на медицинска марихуана. Рик се излекувал себеси од метастатичен рак на кожата во 2003 година и оттогаш го посветил својот живот на ширењето на вистината за маслото од канабис сатива.

Рик третирал пациенти болни од сите типови зарази и болести, вклучувајќи сида, рак, артритис, мултиплекс склероза, дијабетес, леукемија, Кронова болест, депресија, остеопороза, псоријаза, инсомнија, астма, мигрени, регулација на тежината на телото, хронична болка и мутирани клетки. Поголемиот дел од пациентите биле успешно излекувани, освен тие што биле болни од сида, кои, секако, маслото го користеле за ублажување на болките.

■ СЕ БАРА ХРАБРОСТ

Тие што се залагаат за легализација на канабисот во медицински цели велат дека со првиот чекор нема да се донесе најдобриот лек во земјава, но, сепак, е чекор напред, кој дава верба дека во догледно време билката ќе биде легална за употреба во форма што е најдобра за човековото здравје.

Еден од поборниците за легализација на марихуаната е македонскиот пејач Џон Илија Апелгрин. Тој за оваа билка се интересира откако загубил член во семејството поради подмолната болест. Денес, вели тој, жали што во 1995 година, кога неговата мајка била болна од рак, интернет не бил толку достапен и немало доволно информации.

- И мојата мајка замина, канцерот ја совлада. Во таа 1995 година интернетот беше недостапна алатка за информации. Не можев да располагам со сознанијата што ги имам денес, ниту, пак, за опциите што стојат на располагање. Да ми каже-

ше некој дека постои начин како да ја излекувам мајка ми, немаше да ми биде важно дали кршам некој закон или не. Но, не знаев - посочи во една пригода Апелгрин.

Во конверзација со луѓе што ја имаат маката со подмолната болест, формирано е и здружението „Канабис клуб“, кое е еден од виновниците што се наметна отворената дебата во државата за тоа дали маслото од марихуана треба да биде достапно во земјата на легален начин.

- Прочувањето на податоците никако не треба да биде од само еден извор, туку треба да се прочитаат спротивставени мислења, да се запечка малку подлабоко и да се дојде до некаков став за проблематиката за која сакаме да се информираме. Неброени се изворите на информации за лековитите својства на канабисот во третманите на повеќе болести. Неброени се и информациите дека канабисот нема никакви лековити својства, но доколку ве интересира кој ги пласира вториве информации, ќе забележите дека тоа се државни установи, доктори што се сопственици на клиници „за хронични болки“ и медицински лица, кои работат во интерес на фармацевтските гиганти – посочи во една пригода Апелгрин.

Тој смета дека медицинската фела мора да се заинтересира за можностите што ги нуди ова масло. Здруженијата што се залагаат за легализација сметаат дела повеќето од пациентите во земјава почнуваат да го користат маслата кога веќе легалната медицина не може да направи ништо, кога ќе ги пратат дома. Според нив, дури и тогаш има ефект, голем број од пациентите преживуваат.

- Многу луѓе во Македонија го користат маслото, но не зборуваат јавно. Исклучок се малкумина што имаат храброст – вели Филип Достовски од „Зелена алтернатива“.

Тој не се согласува со докторите што тврдат дека нема доволно докази дека канабисот лекува тешки болести.

- Сум видел луѓе што се излекувале од напредни фази на канцер со маслото од канабис. Јас и самиот имав такво искуство. Сè што кажавте пред малку е неточно, не можете да ги спречите луѓето да се информираат на интернет – додава тој. ■

КОИ СЕ НОВИТЕ ОВЛАСТУВАЊА НА ВЛАДАТА ВО ФРАНЦИЈА?

Законот доаѓа веднаш по повикот на владата за поголеми овластувања во ситуации кога ќе биде прогласена вонредна состојба, по терористичките напади во Париз. Во понеделникот, во драматичен говор на една ретка заедничка седница на парламентот во Версај, претседателот Оланд повика на продолжување на вонредната состојба, ревизија на законот и на амандман за да се обезбеди неговиот уставен статус

Во саботата, францускиот претседател Франсоа Оланд го потпиша Законот со кој се продолжува вонредната состојба за три месеци и ги зголемува веќе големите полициски овластувања на владата. Донесен набрзина, законот го избегна прелиминарниот уставен преглед. Во меѓувреме, владата побара други далекусежни правни и политички промени за подобрување на борбата против тероризмот.

Новиот закон ја продолжува вонредната состојба од 26 ноември до крајот на февруари 2016 година и значително го ревидира Законот од колонијалната ера. Францускиот парламент со големо мнозинство го изгласа новиот закон. Во петокот, Сенатот гласаше со 336 гласа „за“ и нула гласови „против“ за донесување на законот, со 12 воздржани. Еден ден претходно, Националното собрание гласаше со 551 гласови „за“ и „шест“ против, со еден воздржан.

ФРАНЦИЈА ПРИТИСНАТА ДА ЈА ЗГОЛЕМИ МОЌТА НА ИЗВРШНАТА ВЛАСТ ВО СИТУАЦИЈА НА ВОНРЕДНА СОСТОЈБА

Законот доаѓа веднаш по повикот на владата за поголеми овластувања во ситуации кога ќе биде прогласена вонредна состојба, по терористичките напади во Париз. Во понеделникот, во драматичен говор на една ретка заедничка седница на Парламентот во Версај, претседател Оланд повика на продолжување на вонредната состојба, ревизија на законот и на амандман за да се обезбеди неговиот уставен статус.

Во рок од 48 часа, премиерот Мануел Валс го презентираше предлог-законот во Националното собрание, предупредувајќи на понатамошен домашен тероризмот, како и на хемиски и на биолошки напади. Наводно, пратениците имале само два часа да ја разгледаат серијата измени на законот; тие усвоија 23 од нив пред да го испратат предлог-законот во Сенатот.

Сенатот усвои идентичен текст, отфрлајќи осум од предложените амандмани. Тоа дојде како мало изненадување, бидејќи владата имаше голем интерес Сенатот да го усвои истиот јазик усвоен од страна на Народното Собрание ден пред тоа. Секоја промена од страна на Сенатот, колку и да е мала, може да го одложи процесот на донесување закони и да дозволи да истече рокот на важноста на вонредната состојба.

Во поново време, Франција ги продолжи вонредните состојби преку забранено законодавство најмалку двапати во 2005 година (како одговор на немирите во Париз и во други градови) и во

1984 година (како одговор на милитантното движење за независност во Нова Каледонија, француска територија во јужниот Пацифик). За разлика од минатите случаи, сегашниот закон не само што ја продолжува вонредната состојба, туку и го ревидира Законот за зголемување на полициските овластувања на државата.

КОИ СЕ ДОПОЛНИТЕЛНИТЕ ОВЛАСТУВАЊА ШТО ГИ ДОБИ ФРАНЦУСКАТА ВЛАДА?

Ревидираниот закон предвидува и зголемени овластувања и некои зголемени ограничувања на активностите на владата. Новиот закон предвидува неколку (иако скромни) промени кои им служат на граѓанските слободи:

- **Се додава парламентарен надзор.** Владата мора да ги информира двата дома за дејствата што ќе ги презема за време на вонредна состојба, а Собранието може да побара дополнителни информации за следење и за процена на преземените мерки.
- **Контролите врз медиумите се отстранети.** Законот од 1955 година содржеше одредба со која ѝ се овозможува на Владата да ги преземе „сите мерки за контрола врз медиумите и публикациите“, но Парламентот го отфрли овој јазик, кога ја препишуваше одредбата за полициски претреси.
- **Воените трибунали веќе не се овластени.** Премиерот Валс ги нарече тие одредби „застарени и неупотребливи.“

Сепак, повеќето одредби значително ги зајакнуваат овластувањата на државата во борбата против тероризмот.

- **Куќните апсења може да се спроведуваат на уште понизок стандард.** Според законот од 1955 година, Владата може да бара куќни апсења за лица чии активности се покажат како опасни за безбедноста и за јавниот ред. Законот од 2015 година, кој има поширок јазик, се чини дека го олабавува тој стандард: владата може да наметне куќен притвор сè додека има сериозна причина да мисли дека однесувањето на лицето ги загрозува безбедноста или јавниот ред.

Министерот за внатрешни работи може да побара од лицата во куќен притвор да се пријавуваат во полиција и до трипати на ден, да ги предадат своите пасоши и сите други форми на идентификација и да ја забрани нивната комуникација (директно или индиректно) со одредени означени лица. Министерот може да бара од лицата осудени за кривично дело тероризам или кривично дело казниво со десет години да бидат под електронски надзор од осум години по истекот на неговата или нејзината казна.

- **Слободата на здружување е ограничена.** Владата сега може да растура групи и здруженија на лица кои учествуваат во извршување дејства кои претставуваат сериозна закана за јавниот ред и мир или кои помагаат во извршувањето на таквите дејства. Министерот за внатрешни работи, Бернар Казнев веќе побара да се затворат џамиите каде што се проповеда омраза. Една интернетска група за слободата укажува дека широкиот јазик на законот што опфаќа „олеснување“ на штетни дејства може да измами групи што ја промовираат употребата на технологијата за енкрипција, достапна не само за криминалци и за терористи, туку и за невини цивили.

- **Физичките претреси остануваат широки, но сè повеќе регулирани.** Според законот од 1955 година, Владата има широка лиценца за вршење претреси на домови без налог и дење и ноќе. Во рамките на новиот закон од 2015 година, владата сè уште може да нареди такви претреси без налог, но само ако има сериозни причини да верува дека местото е често посетувано од лице чие однесување ги загрозува безбедноста или јавниот ред. Владата не може да врши претрес на места ангажирани за остварување на парламентарни обврски или на професионалните активности на адвокати, судии и новинари. Покрај тоа, за разлика од претходниот закон, владата сега мора да го одреди времето и местото на претресот. Станарот, или неговиот застапник или двајца сведоци, мора да бидат присутни за време на претресот. Иако Законот сè уште не бара претходен судски налог, тој предвидува некои административни ограничувања.

- **Електронските претреси експресно ја прошируваат моќта на државата.** Законот конкретно дава овластување за електронски претреси, што не ги опфаќаше законот од 1955 година. Според новиот закон, Владата може да пристапи и да ја копира во целост или делумно секоја информација достапна од „почетниот систем“ откриен во електронските уреди. На тој начин, ако полицијата најде паметен телефон или компјутер, таа може да ги пребара сите информации во тие уреди, вклучувајќи ги и информациите зачувани во облакот.
- **Моќта за контрола на интернетот, исто така, се прошири.** Министерот за внатрешни работи може да преземе „секаква мерка“ за блокирање на веб-сајтови и социјални мрежи што поттикнуваат или величаат

терористички напади веднаш и без судска контрола. Според многу критикуваниот Антитерористички закон од 2014 година, министерот за внатрешни работи веќе можеше да блокира веб-страници без судски налог, но мораше прво да бара од сопственикот на веб-страницата сам да го ограничи пристапот. Само по 24 часа Владата можеше да бара од интернетските провајдери да им забранат пристап. Новиот Закон за вонредна состојба оди подалеку: министерот за внатрешни работи може да дејствува веднаш.

- **Казните се зголемени.** Прекршувањето на куќните апсења сега резултира со казна до три години затвор и парична казна од 45.000 евра. Прекршувањето на сообраќајни забрани или на безбедносни зони, чија дозвола новиот закон не ја оспорува, сега резултира со шест месеци затвор и со парична казна од 7.500 евра.
- **Корективните мерки се укинати.** Новиот закон ја укинува одредбата што им дозволува на граѓаните да побараат отстранување на итни мерки кои се применуваат на нив, како и да ги предизвикаат таквите мерки како злоупотреба на власта.

Имено, Парламентот го отфрли амандманот кој би ја ограничил вонредната состојба на еден месец, наместо на три месеци, како и амандманот кој би им овозможил на 60 пратеници или на 60 сенатори да го изнесат законот пред Уставниот совет 30 дена по неговото стапување на сила.

Наводно, уставниот научник Дидие Маус рекол дека уставната ревизија е „неопходна“, бидејќи законот е очигледно прекршување на граѓанските слободи.

Всушност, законот се донесе преку законодавниот дом без таков приоритетен преглед. Уставниот совет можат да ги разгледува законите по гласањето во парламентот, но пред претседателот да ги потпише во закон. Претседателите на Националното собрание, на Сенатот и на републиката, сите може да го изнесат законот пред Уставниот совет, како и гласовите на 60 пратеници или 60 сенатори. Со оглед на огромната поддршка за предлог-законот, тоа никогаш не се случи.

Говорејќи пред Сенатот, премиерот Мануел Валс изјави дека е скептичен за изнесување на законот пред Уставниот совет, бидејќи секогаш постои ризик дека стотици веќе извршени претреси и куќни апсења ќе бидат поништени. Еден пратеник се согласи, истакнувајќи дека искоренувањето на тероризмот нема да се случи со помош на пинцетата.

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ ОЛАНД САКА ДА ПРЕЗЕМЕ ДОПОЛНИТЕЛНИ МЕРКИ ЗА БОРБА ПРОТИВ ТЕРОРИЗМОТ

Францускиот весник „Ле монд“ детално испитува серија владини политики и правни реформи. Претседателот Оланд сака да го одземе француското државјанство од граѓаните со двојно државјанство, дури и тие што се родени во Франција, обвинети за тероризам. Други предлози вклучуваат криминализирачки посети на веб-страниците на цихадистите, заземање на радикални џамии, создавање на Национална гарда, спречување влез на мигрантите во Франција и создавање на Истражна комисија за нападите во Париз.

Франција веќе планира да ги зголеми своите ресурси за соочување со тероризмот, додавајќи 5.000 полицајци, 2.500 судски службеници и 1.000 царински службеници, а има воспоставено и гранични контроли на 132 контролни пунктови.

На вонредниот состанок на министрите на ЕУ во Брисел во петокот, францускиот министер за внатрешни работи, Бернар Казнев, ја повика ЕУ да наметне систематски контроли на надворешните граници на Шенген-зоната. Франција, исто така, сака ЕУ да усвои мерки за регистрирање на имињата на патниците за да се следат движењата на осомничените терористи во Европа.

ШТО СЕ СЛУЧИ ЗА ВРЕМЕ НА СЕГАШНАТА ВОНРЕДНА СОСТОЈБА?

Највидливо, владата ги забрани јавните демонстрации во Париз и го откажа годишниот фестивал во Лион. Владата, исто така забрани протести за време на претстојната Конференција за климатски промени (КОП21) во Париз.

Државата распореди преку 10.000 војници за спроведување патроли, во прилог на 100.000 полицајци и жандармери што веќе ја обезбедуваат сигурноста во Франција.

Владата воведо полициски час, вклучително и во градот Шампс-Плаи-зантс а Сенс, на околу 124 километри југоисточно од Париз, каде што луѓето мора да останат дома од 10 часот навечер до 6 часот наутро. ■

Извор: „Лофеар“
Превод: Ана Цветаноска

ВО ТЕТОВО СЕ НАОЃА НАЈЗНАЧАЈНАТА ЏАМИЈА СПОРЕД ВНАТРЕШНИТЕ И НАДВОРЕШНИТЕ СЛИКАРСКИ ДЕКОРАЦИИ

ШАРЕНАТА ЏАМИЈА Е БИСЕР НА ИСЛАМСКАТА АРХИТЕКТУРА

Фасадата личи на уметничко платно, растегнато среде градската врваница. Форми и бои, кои ја откриваат играта на сликарската четка во турско-османлиски стил

Пишува | Невена Појовска

На десниот брег на реката Пена во Тетово е подигната џамија, која е значајна по своите внатрешни и надворешни сликарски декорации. Нема некој што не чул за Шарена џамија. Особено е живописна јужната страна, која се гледа од главниот пат што води кон Гостивар. Во составот на овој комплекс се наоѓа и стариот амам, кој денес е уметничка галерија, и коначите, кои претставуваат интересна урбанистичка целина. Со конзерваторско-реставраторските работи на сликарите во џамијата и надвор од нејзината фасада, повратени се некогашниот изглед и убавина.

- Шарената џамија е еден од најпретставителните

споменици на архитектура и на сликарството од османлискиот период во Македонија. Овој импозантен објект потекнува од 15 век и неговата монументалност најмногу се препознава во внатрешната и во надворешната декорација, која е израз на врвните дострели на мајсторите од Дебар - вели министерката за култура Елизабета Канческа-Милевска.

Американскиот фонд за културна заштита, програма финансирана од Стејт департментот на САД, обезбеди средства

за обновување на Шарената џамија во Тетово. Џамијата е позната и како Пашина џамија, изградена во 1495 година, а била доградена и проширена во 1833 година од страна на Абдураман-паша и од неговиот син Реџеп-паша, кои биле заштитници и големи љубители на Тетово. Шарената џамија е наречена Алаџа џамија, што во превод значи шарен памук, басма... Со преубави уникатни насликани орнаменти и употребените сликарски техники, овој објект претставува еден од најпрепознатливите белези на Македонија, но и еден од бисерите на исламската архитектура воопшто.

Ги посетивме Тетово и Шарената џамија, а пред нас се распола инспиративна глетка. Фасада што личи на уметничко платно, растегнато среде градската врваница. Форми и бои што ја откриваат играта на сликарската четка во турско-османлиски стил.

Како завештател се споменуваат двете сестри Хуршида и Менсури, погребани во осмостраното турбе во дворот на џамијата. Во 16 и во 17 век е реконструирана од темел, по огромниот пожар што го зафатил градот. Во 19 век ја нарекуваат Пашина џамија, по нејзиниот реноватор.

■ Џамијата е еднопросторна квадратна градба во барокен и неокласичен османлиски стил. Тоа што ја прави антологиско дело се сликарските декорации со флористички и геометриски мотиви, кои го покриваат секое парче сид

од нејзината внатрешност и надворешност - раскажуваат упатените.

Орнаментите се најимпресивниот дел на сегашниот објект. Тие се дело на искусни мајстори, кои од Дебар ги собирал Абдурахман-паша. Освен што ја насликале џамијата и одна-тре и однадвор, истовремено го декорирале и дрвишкото

Арабати- баба теке и некои приватни куќи на бегот.

Многубројните живописно насликани орнаменти, сликовитоста и употребените сликарски техники, претставуваат раритет и извонредно дело меѓу сличните исламски религи-ски објекти, кои ја вклучуваат оваа џамија во антологиите на исламската архитектура. Џа-

мијата е опколена со низок мурален сид со квадратни перфорации, обрабени со прекрасно дизајнирани мрежи направени од дрво.

■ Декоративните сидни пејзажи со геометриски мотиви и со мотиви на разновидни растенија имаат голема уметничка вредност како во однос на композицијата, така и во

однос на стилот што е употребен. Тесно се поврзани со сликарството на западниот барок и многу отстапуваат од турско-исламските мотиви на негувањето на минијатурата, односно имаат поголем формат. Овој нов вид сидно сликарство не останало само на Шарената џамија, туку масовно се употребувало во теке-то Арабати-баба, конакот на Џафер-ефенди и други, велат историчарите на уметноста.

Интересен е и моментот со изборот на боите што, според историчарите, соодветствува со политичкиот момент во Осман-лиското Царство, во кое паши-те добиле поголем простор за изразување во градителството.

Во примерот на Шарената џа-мија при изработката на арабе-ските се почнало со сина боја, која е карактеристична за џа-миите во Анадолија, но цино-берот бил многу скап и можел да се најде само во Грција, пора-ди што отсликувањето продол-жило со боите што можеле да се најдат на ова подрачје како окер, зелена, црна, кафена...итн.

Од ликовните претстави, пак, особено внимание привлеку-ва пејзажот со претстава на Мека, што е редок, а можеби и единствен пример на прет-ставување на ова светилиште на Балканот.

Во дворот е покриеното турбе на двете сестри. Вработени-

Многубројни-те живописно насликани орнаменти, сликовитоста и употребени-те сликарски техники, претставуваат раритет и из-вонредно де-ло меѓу слич-ните исламски религиски објекти, кои ја вклучуваат оваа џамија во антологиите на исламската архитектура

те во Националната установа Музеј на Тетово ни раскажаа дека за покриеното турбе, ед-на од многубројните легенди за Шарена џамија вели дека при градбата на куполата на турбето таа паднала и затоа тогашните учени луѓе и вер-ници решиле да го остварат аманетот што двете сестри го оставиле на својот татко да им изгради џамија, односно да имаат капа над глава и на тој начин да бидат покриени.

■ Турбето заедно со чешмата во дворот и минарето се од првиот период, што се гледа по начинот на градбата и по градежниот материјал што бил користен. Сиданата купо-ла на турбето е на т.н. тропи - осумаголна конструкција. Турбето е сидано во визан-тиски стил, со делкани каме-ни блокови, плиткорелјефна декорација во зашилен лак, што укажува на раниот пер-иод на изградба на објектот - велат оттаму.

Во комплексот на џамијата спаѓа и чешмата, која е една од најимпозантните чешми во Македонија. Изградена е од делкан бигор со убави пре-цизни спојници во форма на масивен квадар со мермерни корита од три страни со по три одводни цевки. Сите че-тири страни се рамноправно третираны, така што останува впечатокот дека станува збор за достоинствена и цврста ар-хитектонска композиција. ■

ТРАНСПЛАНТАЦИЈАТА НА КОСА ДАВА ТРАЈНИ РЕЗУЛТАТИ

Разговараше |
Александра М. Бундалевска
Фото | Александар Ивановски

Се земаат фоликули од задниот дел на главата, фоликули што се отпорни на дејството на дихидростеронот, кој е главниот причинител за опаѓање на косата. На тој начин, кога ќе се земат фоликули што се отпорни на опаѓањето на косата и кога ќе се пренесат во зоните на проретчување, тие ќе опстанат и ќе живеат до крајот на животот, објаснува д-р Апајдин

Трансплантација на косата е сон на секој современ маж што ја загубил косата поради одредени причини. Токму на тема трансплантација на коса разговараме со д-р Илкер Апајдин, хирург за пластична и за реконструктивна хирургија во клиниката „Њуејд“ и во клиниката „101“ од Турција.

Тој објаснува дека трансплантацијата на коса дава трајни резултати инаку не би имала смисла да се прави. Како донаторски регион се користи задниот дел од главата, меѓу ушите, кој сите сме забележале дека е најгуст и дека останува со иста густина во текот на животот. Токму затоа овој регион се користи за екстракција, за земање на фоликулите и за нивно пренесување во деловите на проретчената коса, вели д-р Апајдин во интервју за „Република“.

■ **Што претставува трансплантацијата на коса?**

АПАЈДИН: Трансплантацијата на коса, всушност, претставува преместување на графтови или на фоликули од еден дел на кожата на главата на друг дел, каде што е потребно. Обично, графтовите се земаат од задниот дел на главата, кој е донаторски регион, и потоа се пренесуваат во предниот дел каде што постои проретчување на косата.

■ **Кои се критериумите за успешна трансплантација на коса?**

АПАЈДИН: Потребно е да се исполнат неколку критериуми за да имаме успешна трансплантација. Најзначајни се медицинското знаење, уметничките вештини на хирургот, како и искуството. Со искусни хирурзи што имаат чувство да ја направат естетска линијата на косата и со добро знаење може да се постигнат одлични резултати.

■ **Дали трансплантацијата на коса дава трајни резултати?**

АПАЈДИН: Трансплантацијата на коса дава трајни резултати, инаку не би имало смисла да се прави. Се земаат фоликули од задниот дел

на главата, фоликули што се отпорни на дејството на дихидростеронот, кој е главниот причинител за опаѓање на косата. На тој начин, кога ќе се земат фоликули што се отпорни на опаѓањето на косата и кога ќе се пренесат во зоните на проретчување, тие ќе опстанат и ќе живеат до крајот на животот.

■ **Кој дел од скалпот има улога на донаторски регион за трансплантација?**

АПАЈДИН: Како донаторски регион се користи задниот дел од главата, меѓу ушите, кој сите сме забележале дека е најгуст и дека останува со иста густина во текот на животот. Токму затоа овој дел се користи за екстракција, за земање на фоликулите и нивно пренесување во деловите на проретчената коса.

■ **Кој е кандидат за трансплантација на коса?**

АПАЈДИН: Донаторскиот регион е многу важен за да се одреди кој е добар кандидат за трансплантација на коса и, секако, очекувањата на пациентот. Тој што има добар донаторски регион, секако, има добра основа од каде што може да се земат графтовите за да се направи успешна трансплантација. И кога очекувањата на пациентот се реални, тогаш може да има многу добра соработка. Ние имаме 20-годишно искуство во трансплантацијата на коса, така што имаме 100-отстотна успешност во решавање на проблемот со губењето на косата. Кога очекувањата на пациентот и искуствата на докторот ќе се спојат, се добиваат успешни и задоволителни резултати.

■ **Дали имате пациенти од Македонија?**

АПАЈДИН: Да, секако, сме оперирале пациенти од Македонија. Имавме неколку што контактираа со нас за консултација, а потоа дојдоа и на операција. Ние како клиника работиме со пациенти од целиот свет и имаме искуство со пациенти отсекаде.

■ **Како оди рехабилитацијата по трансплантацијата на коса?**

АПАЈДИН: Рехабилитацијата е релативно брза. Уште во првите некол-

ку денови по трансплантацијата пациентот може да се врати на нормалниот ритам на живот. Постојат само промени на кожата на главата, кои се вид црвени точки и красти како резултат на регенерацијата на кожата. По седум до десет дена тие луспи комплетно исчезнуваат и изгледот на кожата е целосно нормален.

■ **Кога израснува косата по пресадувањето?**

АПАЈДИН: Резултатите од трансплантацијата не се веднаш видливи. Постои период од три месеци по трансплантацијата, кој уште се нарекува и период на стагнација, затоа што растењето на косата почнува дури по третиот месец. Од третиот месец, па натаму, косата расте континуирано и се подобрува растењето. По една година се постигнуваат оптимални резултати. Ние ги следиме резултатите во текот на растењето на косата и им даваме насоки на пациентите што може да очекуваат понатаму.

■ **Дали по трансплантација се добива природен изглед на косата? Како може да бидеме сигурни дека ќе добиеме природен изглед?**

АПАЈДИН: Сите пациенти очекуваат да добијат природен изглед на косата. Освен природниот изглед, и густината на косата е еден од важните параметри за да се постигнат добри резултати. За да се добие природен изглед на косата потребно е да се почитуваат одредени правила и принципи во однос на начинот на екстракција на графтовите, на начинот на земање на графтовите, начинот на нивно поставување. Повторно улога има вештината на хирургот за да се постигне таа естетска линија. Ние може да гарантираме за естетската линија, за природниот изглед што сакаме да го постигнеме затоа што зависи од нас и од нашата техника на работа. А густината на косата е секогаш оптимална, во согласност со состојбата на пациентот. Најчесто пластичните хирурзи и дерматолози може да прават трансплантација на коса. ■

ЗДРАВЈЕ

РУСКИ СВЕДОШТВА ЗА ГРЧКАТА ПОЛИТИКА КОН ОСМАНЛИСКА МАКЕДОНИЈА

размена на писма

продолжува од претходниот број

Овие две писма се поместени во шестиот том од неколкутомната едиција на македонскиот писател и историчар Симон Дракул, „Македонија меѓу автономијата и дележот“, во која се поместени официјални руски документи од крајот на 19 и почетокот на 20 век

Пишува | г-р Димитр Љоровски Вамваковски

„Македонија и народот што ја населува од древноста биле грчки и такви ќе бидат и понатаму. Русите, кои ја ослободија Бугарија, и Бугарите што ја населуваат неа, претставуваат еден народ. За да ги прикрие своите замисли, Русија, со помошта на Бугарија, сака да ја земе Македонија, која нејзе ѝ треба за да завладее со Истанбул. Без Македонија таа не може да го направи тоа“, вака почнува писмото на еден од водачите на грчките андартски групи стационирани во околината на ениџевардарското езеро. Писмото било испратено до македонските комити, дел од Македонската револуционерна организација (МРО), кои во тој период (1904-07 година) доминирале во тој дел од османлиска Македонија. Во почетниот дел од возвратното писмо составено од тројца македонски војводи, стои:

„До сите капитани и андарт во 'Блатото' (се мисли на ениџевардарското езеро). Без секаков повод од наша страна, среде тревогата и нападите, извршени од вас нокта спроти 9 април (1907), ние ја чувме од вашите другари желбата да се помирите со нас, заради заедничката борба против заедничкиот непријател. – Таму беа чуени вашите прогласи: 'Долу Грција, Бугарија и Турција: ура! Да живее Македонија!'“.

Овие две писма се поместени во шестиот том од неколкутомната едиција на македонскиот писател и историчар Симон Дракул, „Македонија меѓу автономијата и дележот“, во која се поместени официјални руски документи од крајот на 19 и почетокот на 20 век, а посветени на односите и на настаните во османлиска Македонија.

Во македонската историја периодот од 1904 година до 1908 година во грчката историографија е именуван како „Македонска борба“. Кај грчките историчари постои обид овој период да се прикаже како нераскинлива врска меѓу периодите на грчкото востание и создавање на модерната грчка држава (1821-1830) од една страна и тој од времето на Балканските војни (1912-13), кога поголемиот дел од османлиска Македонија потпаднал под власта на грчкото кралство. Грчката историја ја прикажува т.н. Македонска борба како борба на елинизмот во Македонија против османлиската власт, чијашто цел била ослободување на грчкото население од османлиската доминација, и која де факто кулминирала со балканските војни. Всушност, учесниците во грчката „Македонска борба“ не само што не војувале против османлиската власт, туку, напротив, во многу случаи биле во неформален сојуз со османлиите за сметка на МРО. „Македонската борба“ имала геноциден карактер кон дел од македонското население. Нејзината главна цел била да задржи или конвертира што поголем број христијански верници во рамките на патријаршијата, по што од страна на грчката пропаганда тие биле прогласувани за „Грци“, а со крајна цел

да се покаже етничка доминација на грчкиот елемент во османлиска Македонија.

Борбите во и околу ениџевардарското езеро биле водени за освојување предел каде што била сместена една значајна комитска база и од каде што се контролирало голем простор во околината, сè до портите на Солун, што од страна на османлиските власти се сметало за дрскост, а од андартските водачи за голема пречка за нивно подлабоко навлегување во Македонија. Господар на овој терен бил славниот војвода Апостол Петков Терзиев. Тој на почетокот од 1904 година го зазел езерото, на кое биле изградени голем број колиби каде што биле сместени македонските комити. Во текот на оваа година четата на Апостол често била напаѓана од османлиската војска, но без некакви посериозни последици по револуционерите. Меѓутоа, од почетокот на 1905 година ситуацијата почнала да се менува. На османлиските вооружени сили веќе почнале да им доаѓаат на помош андартски групи од Грција. Тие имале добри позиции од каде што можеле да ги насочуваат своите напади кон езерото. Зад андартите стоеле неколку гркомански села во Ениџевардаско, а во соседството се наоѓале берската и негушката околина, каде што преовладувало веќе грцизирано население. Најпознати водачи, од кои повеќето офицери во грчката армија, на андартски групи што дејствувале во овој регион, биле: Георгиос Катехакис (Руваас), Телос Агапинос (Аграс), Константинос Мазаракис (Акритаас), Константинос Гарифис, Јоанис Деместихас (Никифорос) и други.

Во такви услови, и покрај многубројните обиди четата на Апостол да биде ликвидирани или протерана од езерото, постоеле и обиди од осман-

лиската власт да го поткупи војводата со цел да се откаже од револуционерната дејност, а грчкиот конзул во Солун Ламброс Коромислас дури се обидел да го привлече да работи за грчката пропаганда. Токму таква била целта и на оваа преписка, односно обидот на грчката пропаганда да ги привлече војводите на МРО од овој дел на Македонија да дејствуваат во корист на грчката национална програма. Имено, водачот на грчките андарт, за чиешто име не може да се дознае од приложениот документ, откако „заклучил“: „бидејќи сте Македонци, тогаш создајте се дека сте Грци“, тогаш „ќе работиме заедно... за заедничка борба против Турците“. Очигледна била намерата на грчкиот водач да ги привлече македонските војводи кон грчката пропаганда бидејќи ако, навистина, сакал да се војува против османлиската власт, тогаш за таа цел било создадено и веќе десетина години тоа го правело македонското револуционерно движење. Неговите намери лесно биле демаскирани од страна на организациските војводи. Тие прво не поткликнале на грчката национализација на античкото македонско минато, т.е. претставувајќи го како дел од грчката национална историја, што може да се забележи со изедначувањето на Македонците и на Грците. Одговорот во вид на реторичко прашање на македонските револуционери на овие тврдења бил следниов:

„Верно е дека Македонија некогаш се наоѓала под грчко владение (мислејќи на Византија, иако во никој случај не може да се каже дека била грчка империја, б.н.), исто како што била под владеење на Римјаните и на Бугарите; но, зар би можела таа да се нарече земја на некогашните поранешни Римјани, или на Елините – како и земја на Турците, под чијашто власт се наоѓа денес? Пред да им припадне на другите, Македонија претставувала посебно Македонско царство, управувано од Великиот Александар, кој ги победил

Грците и го покорил целиот свет“. За веднаш потоа да им постават уште едно прашање: „Кога пак во минатото Македонија живеела свој сопствен живот, тоа би требало да посака за во иднина, независно од различните народности што неа ја населуваат?“ на кое повторно дале одговор: „Македонскиот проблем, во неговата сегашна фаза, не го поставува прашањето на пооделните групи што живеат во земјата, туку прашањето на целото население, без разлика на вера и народност, заради што тоа може да биде единствено разрешено со автономно уредување, што на сите народности што ја населуваат Македонија би им гарантирало полн и сестран развој и самосознание“, било нагласено во писмото на македонските револуционери до грчките андарт.

Како и да е, дејците на МРО ја разобличиле двојната игра на грчките андарт, што се гледа и во нивниот став во возвратното писмо. Тие прво на 13 април 1907 година примиле осумчлена андартска група на чело со извесен капетан Георги, преку кој од грчка страна уште еднаш била побарана заедничка соработка. Веднаш потоа била одржана „општа средба“ на македонските револуционери, од која тие заклучиле „вашата совест ја осознава правдата и вистината, но таа останува нема пред светлата идеја за слободата на Македонија“. Во натамошниот дел од писмото, иако тројцата македонски војводи сметале „вашето писмо

е толку лицемерно и цинично, што не заслужува ниту внимание, ниту одговор. – Вие пишувате за тоа што им е познато и на децата, без да мислите воопшто дека имате работа со македонски револуционери“, сепак бил приложен детален одговор за сите небулози и невистини на грчката пропаганда во тој период.

Сосема на крај, во последниот дел од писмото, по деталните образложенија, македонските комити им го порачале на андартите следново:

„Според сето ова се гледа, дека при средбата (со андартската група), ние имавме работа со вистински грчки подледи што воопшто не се покажуваат, со такви луѓе од низок род ние за понатаму сметаме дека ќе се понижиме себеси доколку имаме нешто заедничко со нив“.

Токму во овој период, во пролетта 1907 година, почнала големата офанзива на османлиската војска и башибозук, придружена со артилериско оружје, но и помош од грчките андарт против базите на македонските револуционери во ениџевардарското езеро. Апостол Петков пред налетот на надмоќниот непријател решил да се повлече и со дел од комитите да се засолни кон планината Пајак, каде што се движел се до почетокот на Младотурската револуција во 1908 година. ■

ПРОДОЛЖУВА

КНИЖАРНИЦАТА „МАТИЦА ЕКСКЛУЗИВ“ ПРЕПОРАЧУВА:

1

Куќата на Ривертон
Кейт Мортон

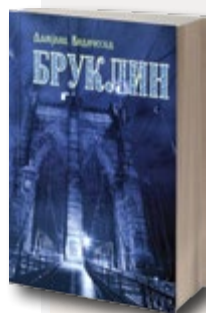
2

Заедно
Џоди Пико

3

Бруклин
Дамјана Видическа

4

Длабоко во душата
Јасмина Кадра

5

Идиотски приказни
Ксенија Николова

КОНЦЕРТ ПО ПОВОД 20 ГОДИНИ ОД ВОСПОСТАВУВАЊЕТО ДИПЛОМАТСКИ ОДНОСИ МЕЃУ МАКЕДОНИЈА И ИЗРАЕЛ

Скопскиот дувачки квинтет настапи во Израел

Концертот наида на одличен прием од публиката, а покрај класични, беа изведени македонски и израелски дела. На настанот му претходеше и македонско-израелска изложба на фотографии од авторите Карие Харт и Љупчо Благоевски

Скопскиот дувачки квинтет во Културниот центар „Енав“ во Тел Авив се претстави со целовечерен концерт по повод одбележувањето 20 години од воспоставувањето на дипломатските односи меѓу Македонија и Израел. Концертот наида на одличен прием од публиката, а покрај класични, беа изведени македонски и израелски дела. На настанот му претходеше и македонско-израелска изложба на фотографии од авторите Карие Харт и Љупчо Благоевски.

Скопскиот дувачки квинтет следниот ден настапи во Италијанско-еврејскиот музеј во Ерусалим, каде што одржа целовечерен концерт на кој беа изведени дела од Хајдн, Фаркаш, Бизе, Гершвин, како и од македонски и од израелски автори. Публиката го проследи овој настан со огромно задоволство и во голем број.

Квинтетот постои повеќе од триесет години. Остварил голем број

настапи во земјава и пошироко, како и многубројни тонски и ТВ-записи. За своите успеси, овој камерен состав е многупати наградуван со врвни награди како наградата „13 Ноември“ на град Скопје, Награда за успешност од Културно просветна заедница на град Скопје, Октомвриска награда, итн.

Од 2002 година, Скопскиот дувачки квинтет ја продолжува својата уметничка дејност под водство на проф. м-р Васил Атанасов, со голем ентузијазам и врвен уметнички професионализам.

Сегашниот состав го сочинуваат познати македонски уметници, членови на Камерниот оркестар „Скопски солисти“, Македонската филхармонија и Македонската опера: **Васил Атанасов, обоа, Марија Јакимовска, флејта, Ристо Ѓоревски, кларинет, Марјан Милошевски, фагот и Александар Гошев, хорна. (Н.П.)**

АНТОЛОГИЈА

Јовица Тасевски-Етернијан (1976)

ВЕКУВАЊЕ

И по еден век
цврсто чекорам
по истата патека:
тогаш нерамна,
во време на суша – правлива,
во дождовни денови – каллива,
обработена со пиреј и
ситни диви цветови,
денес поплочена со
сјаен мермер
донесен од висорамнините,
внимателно изделкан
и беспрекорно нареден
од почетокот до крајот

Ниту една жега не ме истошти,
ниту еден ветер не се
вовре во мускуливе,
ниту еден мраз не се
вгнезди во коските –

Бодроста не ме напушти!

И по еден век
цврсто чекорам
по истата патека:
тогаш сам и безгрижен,
озарен од ведрина,
денес опкружен
со насмевките на наследниците
на кои им го подавам
пехарот на искуството.

100 НАЈУБАВИ СЛИКИ НА СИТЕ ВРЕМИЊА

„Амазонка на коњ“ на Василиј Кандински

„Амазонка на коњ“ е дело на Василиј Кандински (1866-1944), руски сликар, кое е насликано во 1911 година.

Кандински прво сакал да биде музичар, но кога навршил 20 години заминал да студира право и економија на Универзитетот во Москва и во тоа време првпат се запознал со старата руска уметност. Длабок печат на неговиот уметнички развој оставиле средновековните руски икони. ■

ТОП 5 НАЈГЛЕДАНИ ФИЛМА

во САД викендов

1

**ИГРИТЕ НА ГЛАДНИТЕ:
МОКИНГЏЕЈ, ВТОР ДЕЛ
THE HUNGER GAMES:
MOCKINGJAY – PART 2**

Заработка: 101.000.000 \$

Жанр: научна фантастика
Режија: Френсис Лоренс
Актери: Џенифер Лоренс,
Џош Хатчерсон,
Лиам Хемсворт

2

**СПЕКТРА
SPECTRE**

Заработка: 14.600.000 \$

Жанр: акција
Режија: Сем Мендес
Актери: Даниел Крег,
Кристоф Волц,
Леа Сејдо

3

**СНУПИ И ЧАРЛИ БРАУН
THE PEANUTS MOVIE**

Заработка: 12.800.000 \$

Жанр: анимација
Режија: Стив Мартино
Актери: Ноа Шнап,
Били Мелендес,
Хадли Бел Милер

4

**ПРЕТХОДНАТА ВЕЧЕР
THE NIGHT BEFORE**

Заработка: 10.100.000 \$

Жанр: комедија
Режија: Џонатан Лавин
Актери: Џозеф Гордон Левит,
Сет Роген,
Џилијан Бел

5

**ТАЈНАТА ВО НИВНИТЕ ОЧИ
SECRET IN THEIR EYES**

Заработка: 6.600.000 \$

Жанр: трилер
Режија: Били Реј
Актери: Никол Кидман,
Џулија Робертс,
Чиветел Ециофор

ЌЕ СЕ ЗАЛАГАМ ЗА ПРИСТОЈНА РАБОТА И ЗА ЕКОНОМСКИ ПОРАСТ ВО МАКЕДОНИЈА

станува збор. Аплицирав и од вкупно 174 кандидати од целиот свет влегов во потесниот круг и ме избраа за еден од четиринаесетте светски млади лидери за да го предводиме светот во иднина. Секој од нас четиринаесетмина работи на различна проблематика и се залагаме за подобра иднина на младите во секоја заедница на глобално ниво.

■ **Кои се другите 13 светски лидери, од каде доаѓаат, се запознавте ли, разменивте ли искуства?**

МИХАЈЛОВСКИ: Сите бевме заедно сместени во апартмани во центарот на Брисел две недели каде што цело време разменувавме искуства за нашите земји од каде што доаѓаме. Заедно остварувавме билатерални средби со високи претставници од Европската комисија како што се Мимика, Јункер, Шулц, претставници од кабинетот на Федерика Могерини и Бан Ки Мун, кои нè подготвуваа за европските денови за развој, кои се одржаа на 3 и на 4 јуни годинава, каде што имавме панел-дискусии поврзани со двете големи кампањи на Бан Ки Мун „Нашiot свет, достоинство и иднина“ со акцент на младите и на Могерини „Повеќе поврзан, внимателен и комплексен свет“ за решавањето на глобалните проблеми во светот. Ние комуницираме и соработуваме и понатаму, Европска комисија редовно ги следи

Во иднина, јас ја гледам Македонија како дел од Европската унија и од НАТО бидејќи верувам во политиката на ЕУ. Мораме под итно да го решиме проблемот со Грција, не само тоа, туку да го исполниме и другиот дел од условите. Сè уште кај нас постои дискриминација по неколку основи, но за тоа не е виновна само политиката, туку станува збор за човечноста на луѓето. За жал, љубомората е вродена во нас, вели младиот лидер Михајловски

нашите активности преку социјалните мрежи и блог. Јас сум во редовна комуникација и со организаторите од Брисел од ЕУ каде што в година би биле и организатори на самиот настан. Другите лидери се од различни делови од светот – Мароко, Парагвај, Канада, Индија, Уганда, Кенија, Бразил, кои работат на различни проекти.

■ **Раскажи ни за искуството и за средбата со генералниот секретар на ОН Бан Ки Мун.**

МИХАЈЛОВСКИ: Средбата со генералниот секретар на ООН беше изненадување за сите нас. Побара од нас да се вклучиме во агендата Пост 2015 година, која се усвои во септември годинава во Њујорк на Генералното собрание од сите земји-членки на ООН меѓу кои сме и ние. Добивме лична покана од претседателот на 69. Генерално собрание и оваа година бевме во Њујорк каде што се усвојуваа 17 глобални цели. Јас како единствен претставник за млади од Македонија ќе се залагам за пристојна работа и за економски пораст во Македонија. Учествував во различни проекти и активности на невладини организации, особено во проектот, чијашто цел беше поддршка за вработување деца без родители и родителска грижа заедно со мојата најдобра другарка Силвана со која заедно израснав во СОС Детското село и сè уште живееме заедно под кирија со нејзините браќа и со уште еден ци-

мер. Досега се вработени 143 деца без родители во државни институции, но, според моето искуство, сметам дека треба да се поттикне приватниот сектор да вработува деца без родители.

■ **Како ја гледаш ти Македонија во иднина?**

МИХАЈЛОВСКИ: Во иднина јас ја гледам Македонија како дел од Европската унија и НАТО бидејќи верувам во политиката на ЕУ. Мораме под итно да го решиме проблемот со Грција, не само тоа, туку да го исполниме и другиот дел од условите. Сè уште кај нас постои дискриминација по неколку основи, но за тоа не е виновна само политиката туку станува збор за човечноста на луѓето. Љубомората, за жал, е вродена во нас.

■ **Велиш дека твојата генерација е една од најобразованите во историјата, но тешко доаѓа до пристојна работа. Како може да се промени тоа?**

МИХАЈЛОВСКИ: Мојата генерација е една од најобразованите во историјата, која тешко доаѓа до пристојна работа и тоа може да се промени само ако доволно си го цениме нашиот труд и бараме работодавците да го ценат истото. Има многу квалитетни млади образовани лица, со многу висок степен и просек, кои трагаат по работа. Не е работата само да го вработиш младиот човек на каква била позиција, тој млад човек треба да мисли на својата иднина, ако

доволно е подготвен и се труди, ако носи приходи во самата компанија, треба да биде препознаен. За жал, јас работам на најниско работно место во администрација, премногу се трудам да им излезам в пресрет на граѓаните што ги опслужувам во проектот едно евро за еден квадратен метар за приватизација на земјиште и сл. Наскоро ќе магистрирам, ја претставувам Македонија во најголемите светски политички организации ЕУ и ООН со надеж дека ќе ми се даде шанса да придонесам за Македонија и во самата институција. Да не бидам сфатен погрешно, сè правам и ќе направам за да успеам во Македонија, да ми се даде шанса, да се искористат моите знаења и вештини, но ако видам дека нема ништо од тоа во догледно време, и јас ќе барам начин да изградам кариера во друга земја, каде што ќе бидам ценет и почитуван.

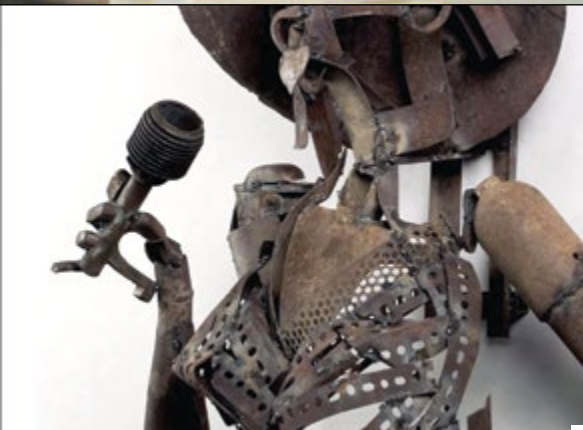
■ **Каде се гледаш себеси во иднина? Во која насока би сакал да се развива твојата кариера?**

МИХАЈЛОВСКИ: Себеси се гледам како човек на народот. Сам сум се борел во животот со поддршка од СОС Детското село и владините мерки за деца без родители и најдобро знам колку е тешко да се бориш за да направиш нешто за себе. Така што се гледам или на политичката сцена во некои други услови или во дипломатијата, да ја претставувам и промовирам Македонија во светот. ■

Разговараше | **Александра М. Бундалевска**
Фошо | **Александар Ивановски**

Даниел Михајловски има 24 години и е еден од четиринаесетте светски млади лидери. Тој е дипломиран менаџер по меѓународен маркетинг, кој ја подготвува магистратурата. Вработен е во Министерството за финансии со програмата на Министерството за труд и за социјална политика за вработување деца без родители во 2013 година. Во изминатиов период имаше средба со Бан Ки Мун, генералниот секретар на ОН и со високите претставници на ЕУ. Михајловски може и треба да биде пример за многу млади луѓе. Тој нема родители и пораснал во СОС Детското село. Но, со многу труд, желба и знаење, денес е еден од четиринаесетте млади лидери во светот. Интервјуто го правевме пред неговото заминување за Минхен, на конференција.

На мое големо задоволство, покрај моите драги пријатели од Скопје, на отворањето на изложбата присуствуваа голем број посетители од Белград, кои го следат моето творештво, познати српски уметници и еминентни ликовни критичари. Самото присуство по вторпат на ликовни критичари, меѓу кои и познатиот Кусовац, и на сопственици на галерии, за мене беше доволен показател за позитивниот одзив кон изложбата на белградската публика.

« Овој Ваш циклус скулптури има специфична приказна. Инспирацијата е од малата виолинистка... Раскажете ни ја приказната за средбата со неа и за тоа како постоа ги создавате делата? »

КОСТОВ: Со години работам скулптури на музичари. По покана на „Галерија 212“, размислував со што да се претставам на втората изложба. Во тој период прочитав во некои од српските портали за малата Јована, која има само 10 години и свирејќи виолина на „Кнез Михајлова“ сама си ги финансирала патот и учеството на музички натпревар во Верона, каде што освоила прва награда. Така се роди идејата моите музичари да станата „Улични музичари“.

За да биде комплетен проектот „Улични музичари“, благодарение на моите пријатели од „Орка холдинг“, кои ја поддржаа мојата идеја, се изработија и календари за 2016 година со фотографии од скулптурите на музичарите. Календарите се продаваат по симболична цена и средствата се донација за школувањето на малата Јована.

« Кога и како дојде до пресврт во Вашето творештво, кога почнавте да го откривате својот оригинален израз, трансформиран во суптилна конструкција на отпадни материјали, изразувајќи го сензибилитетот на големиот саксофонист Чарли Паркер, со која учествувавте на мултимедијалниот проект во чест на Чарли Паркер...? »

КОСТОВ: Отсекогаш сум го сакал металот како материјал. Моето прво искуство со металот како материјал за уметнички израз беше благодарение на мојот професор Димитар Манев, кому му помагав во изработка на делата.

Мојот прв израз со отпаден материјал беше скулптурата на Чарли Паркер, која настана кога мојот пријател Аљоша Симјановски ми понуди учество во мултимедијалниот проект во чест на големиот музичар.

Омажот за Чарли Паркер беше поткрепен од УСАИД и во тоа време директорот на УСАИД беше одушевен од скулптурата, што ме поттикна да почнам повеќе да се занимавам со овој вид материјал во мојот уметнички израз.

Оттогаш настанаа балерини, птици, бикови, музичари...кои беа претставени во Националниот музеј во Штип, во Скопје, во проектот на „Хабитат“ – рециклирање, во Македонскиот културен центар во Софија и еве, веќе вторпат, во Белград. ■

„УЛИЧНИ МУЗИЧАРИ“ СЕ ПОСВЕТЕНИ НА ДЕСЕТГОДИШНАТА ЈОВАНА

Разговараше | Невена Појовска

По само една година од изложбата „Зачувајте ја Земјата“ (Save The Earth) во Галеријата УЛУС на која ги претстави своите дела настанати во периодот од 2008 до 2014 година, македонскиот уметник Владо Костов повторно изложува во Белград, соседна Србија. Овој пат, од 17 ноември до 1 декември, во „Галерија 212“, го претставува својот нов циклус „Улични музичари“. Циклусот е инспириран од неговата средба со десетгодишната талентирана Јована, која, откако институциите останале неми, свирејќи класика на својата виолина на улица „Кнез Михајлова“ се обидува да собере средства за нов инструмент со кој би го продолжила натамошното школување.

Со години работам скулптури на музичари. По покана на „Галерија 212“, размислував со што да се претставам на втората изложба. Во тој период прочитав во некои од српските портали за малата Јована, која има само 10 години и свирејќи виолина на „Кнез Михајлова“ сама си ги финансирала патот и учеството на музички натпревар во Верона, каде што освоила прва награда. Така се роди идејата моите музичари да станата „Улични музичари“, вели Костов

« Имавте изложба во Белград на која беа претставени Вашите скулптури изработени од отпадни материјали. Какви се Вашите импресии од отворањето на изложбата? Задоволни ли сте од одгласите, критиките? »

КОСТОВ: Оваа изложба е моја втора изложба во Белград. По минатогодишната изложба во галеријата УЛУС (Удружење ликовних уметника Србије) на Кнез Михајлова, која помина со одлични критики и беше карактеризирана како изложба на годината од страна на здружението, УЛУС ме покани да бидам нивни член.

Годинашнава изложба се случи на покана на „Галерија 212“ и беше најавувана во печатените и во електронските медиуми како настан што треба да се види.

Со секој купен број на „Република“ добивате попуст од 50 денари за кино-проекции во „Милениум“

попуст
50
денари

важи од 27.11. - 3.12.2015

КИНО МИЛЕНИУМ 3D

ДИЈАМАНТСКИ ГРАД

Пишува | Јана Јосифоска

Еlegantен, културен, втор по големина во Белгија, град на дијаманти... Вака накратко може да се опише белгискиот убавец Антверпен. Сместен во Фландрија (холандско говорно подрачје на Белгија), Антверпен заедно со Брисел и со Бриж го прави триото големи белгиски градови. Градот во изобилство нуди уживање во фина уметност, култура, мода, па дури и дијаманти, така што доколку решите да го посетите, во никој случај нема да жакалите.

Антверпен е светски град на дијамантите, со голема еврејска популација. Околу 85 проценти од светските дијаманти се обработуваат токму во овој град.

По Париз и Лондон, тука живеат најголем број Евреи. Тие, всушност, го држат дијамантскиот квартал на овој град.

БОГАТА ТРГОВСКА ТРАДИЦИЈА И ВИСОК ЖИВОТЕН СТАНДАРД

Кога ќе прошетате на главната трговска улица Де Меир ќе сфатите колку, всушност, бил богат градот. Белгија во минатото го имала Конго како своја колонија, а познато е дека Конго е многу богато со дијаманти.

Антверпен има извонредно богата трговска традиција. Затоа, не е ни чудо што градската благajна е секогаш полна, постојано се внимава на изгледот и на уреденоста на градот, но и на самиот квалитет на живеење.

...

Се смета дека граѓаните на Антверпен меѓу сите Европејци се најзадоволни од животот во својот град

Се смета дека граѓаните на Антверпен меѓу сите Европејци се најзадоволни од животот во својот град. Тој е, навистина, убав и модерен град, кој има што да им понуди на туристите и на посетителите.

Стариот дел на градот е полн со убави, чисти и дотерани улици, а околу главниот плоштад се сместени многубројни елегантни ресторани и кафулиња со летни тераси. Грандиозни палати ги красат двете страни на улицата Меир, која го спојува стариот историски центар со Централната станица. На приземјето на овие палати, чиешто фасади се богати со скулптури и со украси, се наоѓаат големи продавници за текстил.

МОДЕН ТРОН

Веројатно ќе се збуните кога за титулата „светска престолнина на модата“ место некој од големите градови како Њујорк, Париз, Лондон, Милано или Токио, ќе го слушнете името на помалиот белгиски град Антверпен. Тој е рај за пазарење и е надалеку познат по модните куќи и Модната академија. Ако сакате да купувате, задолжително прошетајте по улицата Меир, претворена во пешачка зона, на која можете на мир да разгледувате во многубројните продавници и бутици. Градот има и цел квартал посветен на модата – Де Модевијк, кој е преполн со бутици на домашни и на странски модни креатори и познати дизајнерски куќи.

Многу интересна и, веројатно, најпопуларна продавница во Антверпен е „Фиш енд чипс“, сместена на улицата Каменстрат, каде што можете да купите половна стока, но и најмодерни модни креации, предмети на алтернативна уметност и необични, па дури и ексцентрични предмети. Во рамки на оваа продавница се наоѓаат модерен ресторан и кафуле.

Антверпен е светски град на дијамантите, со голема еврејска популација. Околу 85 проценти од светските дијаманти се обработуваат токму во овој град. По Париз и Лондон, тука живеат најголем број Евреи. Тие, всушност, го држат дијамантскиот квартал на овој град

ДИЈАМАНТСКИ КВАРТ И КОЛОРИТНА ФЛАНДРИСКА АРХИТЕКТУРА

Бидејќи Антверпен е град на дијамантите, тука се наоѓа и Дијамантскиот квартал со продавници на дијаманти. Меѓутоа, бидејќи цените и покрај големите попусти се високи, можеби најпаметно е да го посетите Музејот на дијаманти и таму да уживате во нивниот изглед и сјај.

Градот има широки авени, паркови, а многу е позната антверпенската Зоолошка градина. Стариот дел на градот се одликува со исклучително колоритна фландриска архитектура. Самата Централна станица е архитектонски споменик за себе.

Антверпен е и град на познатиот фландриски сликар Рубенс. Тука се зборува холандски (со фландриски акцент), а постојат големи групи што зборуваат турски, арапски и француски. Мнозинството граѓани се католици, но има и голем број Евреи, така што низ градот може да се сретнат многу цркви, но и синагоги.

Готската катедрала во центарот на градот е највисока катедрала во Европа. Нејзината градба почнала во периодот на готиката, а е завршена во 16 век, за време на ренесансата. Поради богатата

камена декорација ја опишуваат како „тантела од камен“.

Во Антверпен во триесеттите години е направен првиот голем облакодер во Европа. Висок 97 метри, доминира во центарот на градот. Иако за денешните пригоди неговата висина не претставува ништо посебно и атрактивно, сепак со текот на времето станува еден од симболите на градот. Го викаат Боеренторен, што во превод значи Селска кула, а самиот назив ја покажува малата популарност што ја има кај жителите. Дури имало иницијативи за уривање на облакодерот.

Ако сте љубители на уметноста, немојте да го заобиколите Кралскиот музеј на уметности. Во него се наоѓа збирка на уметнички предмети од 14 век, па сè до денес. Посебно е интересна збирката на стари холандски и фламански мајстори, како и збирката на модерни автори. За крај, никако немојте да го напуштите овој град без да го пробате прочуеното белгиско пиво и вкусната чоколада. ■

МАКЕДОНСКАТА СЦЕНА НЕМА ПРИРОДНА АВТЕНТИЧНОСТ

Денес, кога музиката ти ја свират од Холандија до Јапонија, не е некоја привилегија да си Македонец, не е некое посебно доживување затоа што и ние до скоро бевме странци на сопствената музика

Разговараше | Марина Косићовска
Фото | архива

Празнична сцена, богата, енергична, скокотлива и танцовачка музика, со многу оддишки и елеганција - ова е она што „Љубојна“ го ветуваат за 17 декември, денот кога е закажан нивниот голем музички концерт во „Борис Трај-

ковски“. За она што тие го „произведуваат“ како звук, велат дека е мост меѓу младите и старите. „Љубојна“ ја остварува својата мисија уривајќи ги бариерите меѓу старото и новото и глупоста „народно“ – „забавно“ и квазиестрадно“.

„Борис Трајковски“ последните години беше „резервиран“ за настапите на балканските изведувачи. Но, концертите на Каролина Гочева, Игор Џамбазов, Тамара Тодевска, а на 17 декември и вашиот, на „Љубојна“, се мала надеж дека на стагнацијата на музичката сцена има кој да ѝ пркоси. На концертот ќе соработувате со Влатко

Стефановски, Исмаил Лумановски и со Џамбо, сплот кој ветува празник за сетилата, но што друго може да очекуваме на вашиот предновогодишен концерт?

МИЛОШЕВСКА: Факт е дека немањето музичка индустрија целосно се одразува врз музичката клима во Македонија и прави и она малку што излегува од сцената да личи на пркос,

наместо да го доживуваме како нормална потреба од музика. Од друга страна пак, се радуваме на успехот на секој поголем музички изблик, бидејќи во такви „услови“ никако не е едноставно да се направи. Последниве години концертите и музиката на „Љубојна“ се вистинска конкуренција на сета таа заскитана естетика што можеби несакајќи и од немај-каде некако си се вдомила во нашата ем мила, ем јадна држава.

Се надеваме дека последниве години „Љубојна“ оствари одлична комуникација, и некако е во постојана љубов со публиката, така што и оваа година го имаме вистинскиот термин за средба во Скопје.

Конкретно за овој концерт, радост е да се имаат овие три виртуози со кои комуникацијата на сцена е вистинско задоволство. Таква ќе биде и арената вечерта на 17 - исполнета со празнична, богата, енергична, скокотлива и со танцовачка музика, со многу оддишки и елеганција.

Албумот „Шербет“ беше претставен ова лето во античкиот локалитет „Хераклеја“, сцена и опкружување која, сама по себе, го извлекува најдоброто од музиката. Како ќе ги приспособите условите во спортската сала, која не се покажала секогаш како соодветна?

МИЛОШЕВСКА: Во Скопје недостасува една голема и комплетна концертна сала. Спортска сала секогаш те става пред двојна задача, прво да се претвори просторот во концертен, за потоа да се работи

на звукот и опкружувањето, што бара многу енергија. Сепак, верувам дека успешно смислената сцена и начинот на обраќање кон публиката, може да го зближи просторот и да ја направи секому блиска.

Во секој случај, голем предизвик е, затоа што во еден момент ќе треба да заборавиме каде сме, кои сме и ќе треба целосно да ѝ се предадеме на музиката.

Можеби ве ставаат во калап како етно-бенд, но делењето на музичките жанрови веќе не излишно. Често се мешаат поимите, па комерцијална музика не мора да биде само поп или рок-музиката, туку напротив, комерцијална музика е онаа што ќе ја прави публиката. Во случајот тоа е и „Твојте очи Лено“, песна прифатена од најстаро до најмладо. Се пее и на свадби, се слуша и во тага. Дали од почеток препознавте дека песната ќе биде таков хит?

МИЛОШЕВСКА: Сè што е на понуда на музичкиот пазар е потенцијален комерцијален музички продукт, и зависи од тоа колку труд и на кој начин се работи и се пласира на маркетингот.

Во основа, според мене постои добра и лоша музика, музика која сјае, те тера да танцуваш, пееш и да се смееш, и музика која не ти буди ништо од тоа.

„Лено“ има хитовска формула и таа патува лесно до срцето: отпејана е автентично, искрено и страшно, проста е, полна со сева и е во точно „емотивно“ музичко расположение.

Тоа е таа песна што звучи точно како денес да е создадена. Не можеш ништо ни да ѝ додадеш ни да ѝ одземеш, всушност

тоа го покажува безвременското постоење на македонската песна. За нас е многу интересно и радосно како една песна што од 2001 година ја свириме во нашиот репертоар, наполни многу срца со љубов и со насмевки.

Во неколку наврати изјавивте дека митот дека Македонците се најмузикална нација веќе не важи. Македонската музичка сцена речиси и да не постои. Чија вина е тоа?

МИЛОШЕВСКА: Додека ние со воодушевување си раскажуваме приказни за нашето наследство, за негувањето на традицијата и за минатото, луѓето во светот грабаа напред. Фонотеките по институциите кои во 20 век беа главен извор на македонската традиционална музика, останаа затворени за слушателот. Денес, кога музиката ти ја свират од Холандија до Јапонија, не е некоја привилегија да си Македонец, не е некое посебно доживување затоа што и ние до скоро бевме странци на сопствената музика. Дистанцирањето од сопствената музика не донесе обра-

...

Во Скопје недостасува една голема и комплетна концертна сала. Спортската сала секогаш те става пред двојна задача, прво да се претвори просторот во концертен, за потоа да се работи на звукот и на опкружувањето, што бара многу енергија

зување на национални школи од кои требаше досега да никнува современа популарна музика. Сцената чија музика не потекнува од самоникната музика, нема долг век, има вештачка формула за успех која не може да генерира. Затоа нашата сцена (за разлика од многу светски) и покрај огромното наследство, има многу добри пејачи, но нема природна автентичност.

Во една таква атмосфера колку е полесно да се опстане, а колку страда самата музика поради недостатокот на конкуренција?

МИЛОШЕВСКА: Музиката страда поради немање критериуми и суштинска музичка критика. Таа го профилира музичарот, таа го воведува во зрелост. Директно влијае на создавањето конкуренција во смисла на продукција. Сè додека го нема ваквиот пристап, сè ќе поминува така, без концепција и без визија. Во таа смисла, среќна сум што „Љубојна“ со својата музика почна да ги менува стандардите на закоравената сцена, и поттикнува на создавање на уште повеќе и повеќе музика. ■

КОИ ТРЕНДОВИ ЌЕ ВЛАДЕАТ СЕЗОНАВА?

Потребно е навреме да се подготвите за новата сезона. Ако сакате да го пополните својот гардеробер со нови парчиња облека, ние ви нудиме шест парчиња што се неопходни за оваа зима

НЕОБИЧЕН, АСИМЕТРИЧЕН ЦЕМПЕР

Лежерен џемпер со необична плетка, кој се носи со едно откриено рамо, а кој изгледа како да е облечен наопаку, спаѓа во клучните парчиња за оваа сезона. Се препорачуваат неутрални бои, но со необичен, асиметричен крој и со намерно искинати краеве. Овој џемпер се носи со тесни фармерки и со бели патики, голем шал и шапка и дава шик изглед како на вистинска парижанка.

КЛАСИЧНО ПАЛТО ОД ТВИД

Палто од твид е парче облека што е задолжително за зимската сезона, без разлика на трендовите. Овој модел фантастично одговара со едноставни ролки, мокасини и со тесни панталони. За некој излет надвор од градот може да го искombинирате и со свонарки и со полудлабоки чизми.

ЕКСЦЕНТРИЧЕН ДЕЗЕН

Тренерка или ролка со необичен, апстрактен дезен може да биде одличен додаток на кое било здолниште или панталони. Исто така, интересни се и свилените блузи што ги краси голема, заводлива панделка. Одлична комбинација е тесно здолниште од твид и полудлабоки чизми со боја на мед. Оваа комбинација од ексцентричен дезен и обичен материјал е многу атрактивна.

ФУСТАН ИЛИ БЛУЗА ВО ЗИМСКИ ЦВЕТЕН ДЕЗЕН

Долгите фустани се модел на кој треба посебно да внимавате. Ако таа должина не ви прилега, тогаш решете се за должина до колената. Овие фустани прилегаат одлично со антилопски чизми, голем ремен и со палто.

ПОНЧО ИЛИ ЈАКНА СО МОТИВИ ОД МАРОКАНСКА ФОЛК-НОСИЈА

Мароко е оаза за инспирација. Мистичен, егзотичен, полн со опојни мириси, инспирирал многу дизајнери за нивните понча, но и џемпери. Боите се силни, но со сивкасти поттонови.

Во зима се носат џемпери, а оваа сезона посебно се актуелни тие со крупна, голема плетка. Станува збор за модели што немаат нагласени рамена.

БОХО ФУСТАН

Над бохо фустанот може да носите пончо од превртена кожа, како и капут без ракави во боја на карамела, со или без крзнена јака.

АЛЕКСАНДРА САИТОВА

Целосно име:
Александра
Александровна
Саитова

Родена:
20 август, 1992 година
(23 години),
Москва Русија

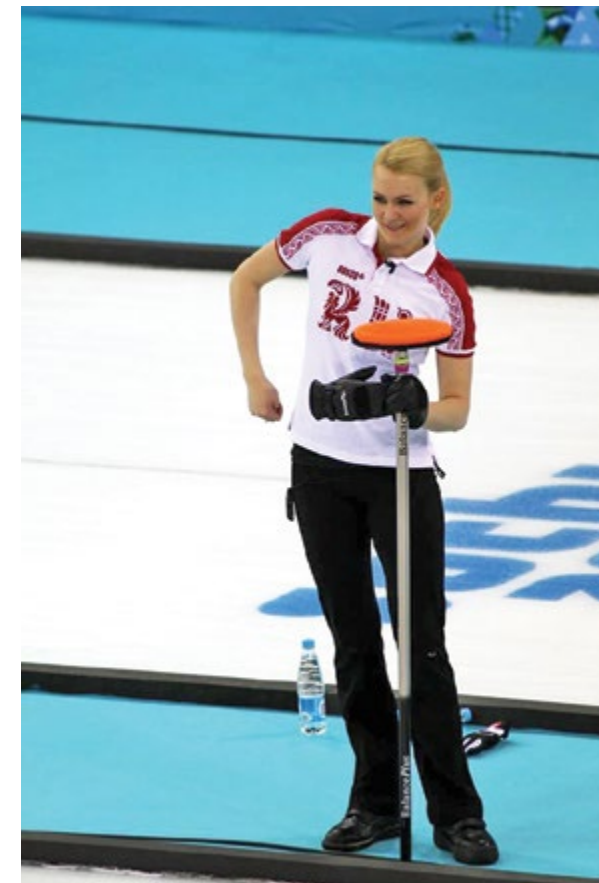
Професија:
спортистка,
натпреварувачка во
карлинг

Александра Саитова е членка на рускиот национален женски тим во карлинг што се натпреваруваше на Зимските олимписки игри во Сочи во 2014 година каде што го освои деветтото место. Рускиот магазин „Спорт експрес“ ги прогласи Александра и неј-

зиниот тим за пет најубави натпреварувачки во карлинг од земјата домаќин на Зимските олимписки игри.

Претходно, московската убавица го освои златниот медал на Зимската универзијада во 2013 година, која се одржа во Трентино, Италија. ■

Прееод | Ана Цветаноска

Цитати:

- „Не треба да се гледа колку имаме, туку колку уживаме, тоа е среќата.“
- „Не е важно дали ќе се паднете, туку дали ќе станете.“
- „Не гледајте назад. Можеби сте блиску до целта.“

СЕКОЈ ДЕН СО ВАС

ШТЕДИ СЕКОЈ ВИКЕНД

Акцијата трае од 27.11 до 29.11.2015

ДОМАТИ 1кг. -33% 39,- Стара цена 59,-	СВИНСКИ БУТ без коска 1кг. 255,-	НАМАЗ млечен 150гр. + НАМАЗ од маслинка 150гр. + СИРЕЊЕ топено 150гр. МАЗА -33% 99,- Стара цена 148,-
ПОРТОКАЛИ 1кг. -17% 43,- Стара цена 52,-	СВИНСКИ РЕБРА 1кг. 216,-	КОЛАЧИ интегрални 185гр. + 185гр. + 220гр. INTEGRINO -24% 119,- Стара цена 158,-
СВИНСКИ КРЕМЕНАДЛИ 1кг. 219,-	СОК 4x1л. NESTAR 3+1 150,- Стара цена 280,-	ДЕТЕРГЕНТ за алишта 6кг. PERSIL + ДЕТЕРГЕНТ течен 2л. PERWOLL -28% 859,- Стара цена 1198,-

РИБА ослиќ 800гр. METRO

-12%
115,-
Стара цена 132,-

ГРИЦКИ 3x80гр. ELEPHANT

2+1
58,-
Стара цена 87,-

ТЕЧНОСТ за уста 250мл. + 250мл. COLGATE

-50% ПОПУСТ
150,-

Понудата на свежо свинско месо може да се најде во сите Тинекс месарници - Супер Тинекс: Кончар, Првомајска, Зебра, Драмски, Млечен, Гodel, Злокујани, Катна гаража јужен булевар, Охрид, Куманово. Тинекс маркети: Карпош 3, Центар 2, Стара тв, Прилеп, Охрид летница, Битола 2, Кавадарци, Кочани

ЗА СИТЕ ИДНИ МАЈКИ

Како до брза, рана, едноставна и безбедна проценка на ризик од постоење на хромозомски нарушувања кај плодот?

PRISCA®

Тест за навремено, безбедно и рано откривање на бремености со висок ризик

- ▶ едноставен, со едно земање крв и ехо преглед кај гинеколог
- ▶ тест кој се прави рано (уште од 10. до 22. недела) во бременоста
- ▶ за сите бремени жени, на која било возраст
- ▶ резултати истиот ден

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКА ДИЈАГНОСТИЧКА ЛАБОРАТОРИЈА

avicena

Совршенството ни е во крвта

Локација 1 - Комплекс Македонија (спроти Алумина)

Бул. 8 Септември бр.2, лок.1, Скопје
тел: 02 3179 001; факс: 02 3177 130
моб: 075 211 406; lab@avicenalab.com.mk

Локација 2 - нас. Аеродром (Т.Ц. Три Бисери)

Бул. Јане Сандански бр.7 лок. 4
тел: 02 24 77 345; факс: 02 24 77 347
E-mail: lab2@avicenalab.com.mk

www.avicenalab.com.mk

ПРЕПОРАЧЛИВО ДА СЕ НАПРАВИ КАЈ СЕКОЈА ТРУДНИЦА!

УПОТРЕБА НА ОЦЕТОТ КАКО ИДЕАЛНО СРЕДСТВО ЗА ЧИСТЕЊЕ НА ДОМОТ

Кисел вкус и силна арома – оцетот е задолжителен течен зачин за многу вкусни салати и јадења. Но, оцетот е и многу повеќе од тоа. Со години наназад тој се користел во домаќинството како средство за чистење, природен лек или козметички препарат

ЛЕСНО ЧИСТЕЊЕ НА МИКРОБРАНОВАТА ПЕЧКА. Место да употребувате силни хемикалии за да ја исчистите нејзината внатрешност, земете побезопасно оружје – оцетот. Во длабок сад измешајте ¼ шолја оцет и 1 шолја вода и ставете ја течноста да врие една-две минути во микробрановата печка. Не вадете го веднаш садот и оставете ја вратичката затворена уште неколку минути. Потоа, избришете со крпа. Не само што полесно ќе ги отстраните остатоците од храна, туку ќе го уништите и силниот мирис од пуканки, риба и сл.

СПРЕЧУВАЊЕ ДА СЕ РАСПУКААТ ЈАЈЦАТА ПРИ ВАРЕЊЕ. Додајте две лажици оцет во водата во која варите јајца. Тоа ќе ја зачува лушпата цела и ќе ја спречи белката да истече во водата.

ЧИСТЕЊЕ ПРОЗОРЦИ. Измешајте еднакви делови оцет и вода и ставете ги во шише со распрскувач. Откако ќе ги испрскате прозорците, избришете ги со хартија од весник.

ЛЕСНО ОТСТРАНУВАЊЕ ЗАЛЕПЕНИ ЕТИКЕТИ. Затоплете мала количина бел оцет, во него потопете крпа, а потоа ставете ја на етикетата што сакате да ја отстраните. Кога ќе биде целосно наксната, можете да ја одлепите без да се плашите од лепилото. ■

СОВЕТИ КАКО ДА СЕ ГРИЖИТЕ ЗА МИЛЕНИЦИТЕ ВОЗИМА

Животните се многу чувствителни на временските услови. Иако многу од нив се покриени со крзно, природната заштита не е доволна. Следуваат совети што ќе ви помогнат како на најдобар начин да го заштитите вашето милениче од ниска температура, снег и мраз

1 Никогаш не пуштајте ја мачката сама надвор. Постои опасност да се загуби и да смрзне.

3 Правилото за непуштање мачки важи и за кучињата. Сопствениците на кучиња не смеат својот миленик да го пуштаат без

2 Бидете внимателни кога го стартувате автомобилот. Мачките што живеат на улица често се кријат под хауба за да се загреат. Место веднаш да го стартувате моторот и така да го повредите животното, најдобро е претходно силно да тропнете по хаубата за да ја исплашите мачката и да ја натерате да побегне.

поводник. Најголем број кучиња се губат во текот на зимата. Причина за тоа е што овие животни поради студеното време често го губат сетилото за мирис и тешко го пронаоѓаат патот до дома.

4 Избришете му ги stomachот и нозете на кучето кога ќе се вратите од прошетка. На нив често се задржуваат сол, антифриз и други опасни хемикалии со кои може да дојде во допир.

5 Немојте да го стрижете кучето до кожа бидејќи така му го отстранувате крзното, кое е природен изолатор. По капење добро исушете го миленичето, па дури потоа извадете го надвор.

6 Никогаш не оставајте ги мачката или кучето сами во автомобилот. Автомобилот е како фрижидер, кој одржува ладно, па вашите миленичиња можат да се смрзнат.

7 Бидете посебни внимателни со кученцата бидејќи тие не го поднесуваат добро студеното време како повозрасните примероци. Младенчињата дури и потешко можат да вршат нуждата надвор.

8 Ако вашето куче поминува многу време надвор, засилете му ја исхраната, дајте му поголеми порции храна, посебно зголемете го внесувањето протеински намирници.

9 Обрнете внимание на трагите од антифриз. Оваа супстанција е смртоносна за кучињата и за мачките. Затоа избришете ги сите места на кои се истурил антифриз, дури и најмала капка.

10 Обезбедете за животното топло место за спиење, катче прекриено со топло ќебенце, идеално за студените зимски денови.

АСПИДИСТРА

Аспидистра е декоративно зимзелено собно растение, кое води потекло од Јапонија и од Кина. Ова растение има темнозелени листови и може да поднесе речиси сè. Отпорно е на условите во кои се одгледува и лесно се приспособува. Добро поднесува прав, сув воздух, чад, промена на температура

Цветот има виолетова боја, непривлечен е и расте при земја и не може да се забележи. За да се освежи и да добие подобар изглед, во лето е потребно повременио да се мијат листовите.

Во лето треба почесто да се залива со вода, но не смее водата да се задржува во тацната бидејќи е пречувствително на поголема влажност. Со вода се полива на четири-пет дена во лето, а во зима еднаш седмично. Нема потреба да се дохранува.

Подобро се развива во мала саксија, која треба да биде во засенето место, без директни сончеви зраци, бидејќи ќе му останат жолти дамки на листовите.

Се чисти само со вода, без средства за поголем сјај на листовите, бидејќи тие трајно ќе ги оштета. Ако преку зима не е многу ниска температурата, може да се насади и во градина. ■

„ЛЕНОВО ВАЈБ ИКС3“ ТЕЛЕФОН ЗА АУДИОФИЛИ!

Гигантот „Леново“ презентираше уште еден телефон од серијата „вајб Икс“, кој се фокусира на квалитетот на звукот и на музиката. Покрај два стереозвучника, телефонот има хајфај 3,0, со посветен ЕСС сабре ЕСв9018К2м, посебни засилувачи на звучниците и три микрофони за намалување на шумот. Со тоа, се гарантира дека ќе добиете едно од најдобрите музички искуства, барем кога станува збор за телефоните.

На предната страна се наоѓа огромен 5,5-инчен екран со фул ХД резолуција од 1.920 x 1.080 пиксели, додека, пак, процесорот е хексакор снапдрагон 808 или октакор медијатек, во зависност од верзијата. Карактеристиките се дополнети со 2ГБ или 3ГБ РАМ, како и простор за складирање податоци од 16/32/64ГБ.

На задната страна се наоѓа 21-мегапикселна камера со сензор од „Сони“ и двотонски ЛЕД-блиц, додека, пак, на предната страна се наоѓа камера од осум мегапиксели.

Батеријата е со големина од 3.600 милиампер-часови, а телефонот работи на „андроид 5.1.1“. Финално, на задната страна се наоѓа веќе задолжителниот скенер на отпечатоци. Продажбата почнува на 25 ноември, а основниот модел (со 2ГБ РАМ и 16ГБ простор за складирање) чини околу 250 евра.

„АЛФА РОМЕО“
ПОДГОТВИ ПОСЛАБ МОТОР СО МОДЕЛОТ
„ЦУЛИЈА“

АВТОМОБИЛИЗАМ

ИТАЛИЈАНСКИОТ УБАВЕЦ СО ПОЕКОНОМИЧЕН МОТОР ЗА АМЕРИКАНСКИОТ ПАЗАР

Автомобилската групација „ФЦА“, составена од италијанскиот и од американскиот гигант за производство на автомобили, „Фиат“ и „Крајслер“, на Саемот за автомобили во Лос Анџелес го претстави моделот „алфа ромео цулија“ со послаб мотор, наменет само за Северноамериканскиот континент

Подготви |
Бојан Момировски

Покрај најсилната верзија на моделот „квадрифолио“, моделот „цулија“ ќе се нуди со новоразвиениот турбо-бензински мотор со директно вшприцување на гориво и со варијабилно управување на работата на вентилите, кој ќе развива 280 коњски сили. Иако овој модел требаше премиерно да биде претставен во февруари 2016 година на Саемот за автомобили во Женева, од групацијата

„ФСА“ се одлучија послабата бензинска верзија малку порано да ја види светлината на денот.

На врвот на понудата на „Алфа“ останува моделот „цулија квадрифолио“ чиј 2,9-литарски битурбо-бензински мотор со шест цилиндра, кој е направен во соработка со „Ферари“, нуди 512 коњски сили и 600 њутн-метри најголем вртежен момент. Преносот на силата се извршува преку шестостепен мануелен менувач, а сето тоа е доволно новиот модел на „Алфа“ кој е одговор на „БМВ М3“, од 0 до 100 километри на

Без разлика на претставувањето на послабата верзија на претстојниот Саемот во Лос Анџелес, двете верзии силата на моторот ја пренесуваат само на предната или на двете оски. Овој италијански убавец во себе ги има сите сигурносни системи што воопшто некогаш ги произвеле „Фиат“ или „Крајслер“, и затоа безбедноста при управувањето и при поголеми брзини е на највисоко ниво.

Овој модел најпрвин ќе се нуди исклучиво на пазарот во САД, а потенцијалните купувачи ќе мора да почекаат до вториот квартал од следната година за да можат да го имаат во своите гаражи. Најавената почетна цена од околу 70.000 долари е значително пониска од цената што треба да биде за европскиот пазар, која изнесува помалку од 80.000 евра.

час да забрзува за 3,8 секунди. Максималната брзина изнесува 307 километри на час. При тестирањето на овој автомобил на патеката Нирбургринг во Германија постави време од седум минути и 39 секунди, што доволно говори колку тој е добро избалансиран.

„Цулија квадрифолио“ доби 19-инчни зајакнати бандажи на кои се монтирани гуми од италијанскиот производител „Пирели“, а на купувачите како опција им се нудат кочници изработени од карбон и од керамика со кои на ова возило, при брзина од 100 километри на час му се потребни само 31 метар за да застане.

Воопшто не размислувам за грешка на домашен терен, во следната група очекувам три победи. Мора да одиграме перфектно

Разговараше | **Бојан Момировски**
Фоџо | **Александар Ивановски**

Македонската јавност ја запозна како ракометарка, која беше еден од виновниците за многу успеси во македонскиот ракомет. Денес Индира Кастратовиќ има нов предизвик. Веќе три години е предводник на женскиот ракометен клуб Вардар. Нејзините избранички, како и изминатите две сезони, успеаја да ја поминат првата фаза од европската Лига на шампиони. Ќе успее ли Вардар годинава да отиде чекор понапред освојувајќи ја Лигата на шампионите по вторпат во македонската ракометна историја? Ќе стигне ли Кастратовиќ како селекторка до успехот што го имаше како играч?

« Ова е трета година откако постои проектот ЖРК Вардар. Вие сте со него од самиот почеток, како го гледате минатото, дали сте задоволна од резултатите?

КАСТРАТОВИЌ: Секогаш може подобро и мора да биде подобро, но, во глобала, треба да бидеме задоволни. Почнуваме трета година со овој проект, а двапати бевме на завршниот турнир, двапати игравме полуфинале на Лигата на шампионите, мислам дека тоа е еден голем успех.

« Две години по ред Вардар игра на завршниот турнир во Будимпешта. На двапати игравте во полуфиналето, но никогаш не направивте чекор повеќе во борбата за европската титула, не се искачивте на тронот. Што недостигаше? Го има ли Вардар сезонава тоа што му недостигаше во изминатите две?

КАСТРАТОВИЌ: Па, добро, не е никогаш, играме само трета сезона во европски купови и имаме две полуфиналиња. Нормално е да се стремиме кон тоа да бидеме чекор понапред. Мислам дека првата година имавме поголеми шанси отколку втората сезона. Игравме продолженија со Будукност и несреќно загубивме. Втората

ОВАА СЕЗОНА ЌЕ ОДИМЕ ЧЕКОР ПОНАПРЕД

година изгоревме во желбата да се реваншираме и загубивме со поубедлива разлика, но се надеваме дека оваа сезона ќе одиме чекор понапред, па и до највисокото место на пиедесталот. Секогаш ќе го нагласувам тоа дека на Вардар многу му требаат силни натпревари во домашното првенство во текот на сезоната. Тие се потребни за воигрување на екипата, за самодоверба на секој играч. Кога има повеќе мечеви, може да се пробаат и повеќе тактики. Едно е тренинг, а сосема е поинаку кога се игра натпревар. Немаме шанса пред настапот во Лигата на шампионите да ги испробаме тактиките што ги подготвуваме. Играме пријателски натпревари и учествуваме на турнири, но немаме континуитет ниту во домашното првенство, ниту во некое регионално натпреварување. Тоа е предноста на најголемите екипи во Европа, кои претендираат за највисок пласман. Сега повторно имаме пауза до јануари, дел од ракометарките ќе настапат за своите репрезентации и нема да може да се воиграме пред продолжението од ЛШ.

« Од средината на минатата сезона соработувате со Јан Питлик. Каков е односот и дали однапред се подели работите?

КАСТРАТОВИЌ: Јан, пред сè, е голем човек. Одличен карактер, соработник и голем стручњак. Тренер, кој многу постигна во својата кариера како тренер. Никогаш не е оптоварен и секогаш е отворен за соработка и да помогне и да каже и да сподели искуство. Одлично се усогласивме. Јас повеќе ги знам девојките, за разлика од него, сосема е друг системот на работа на Балканот, тој секогаш работеше до Данките, кои играат поинаков ракомет. Соработката е одлична, дава резултати и се надевам дека така и ќе продолжи и ќе имаме одлични резултати.

« Оваа сезона ја почнавте со неочекуван пораз од Гер. Меѓутоа, во продолжение девојките, заедно со стручниот штаб, покажаа дека имаат квалитет. Групата ја завршивте на второто место и во следната група пренесувате четири бода.

КАСТРАТОВИЌ: Повторно ќе нагласам. Прв меч и без посериозни натпревари

претходно. Воопшто не барам алиби за поразот, ниту сакам да ги бранам ракометарките. Моравме подобро. Имавме голема желба за победа бидејќи првиот натпревар го игравме на домашен терен и долго го чекавме почетокот на Лигата на шампионите. Веројатно и девојките психички не беа доволно подготвени. Мене ми е повеќе жал за поразот во Гер. Имавме игра го диктираме темпото, но имавме пад во играта, кој нè чинеше победа. Во продолжение од ЛШ ракометарките покажаа дека се желни за игра. По очекуваната победа над Хипо во Австрија, која многу значеше за враќање на самодовербата, со Митјиланд знаевме дека мораме да победиме. Нормално дека дома сакаш на секој натпревар да победиш. Тоа беше многу важно за продолжување на сезоната.

« Реално е да се очекува да се остварат три победи на домашен терен во следната фаза. Познати се противниците, Будукност, Букурешт и Сафехоф. Дали тоа ќе биде доволно? Или, можеби, Вардар треба да брка и гостинска победа за пласман во четвртифиналето? Што понатаму?

КАСТРАТОВИЌ: Воопшто не размислувам за грешка на домашен терен, во следната група очекувам три победи. Мора да одиграме перфектно. Добро е што првиот натпревар на домашен терен го играме против Букурешт, а не против Будукност. Реално е да се размислува и за победа на гости кај Сафехоф. Целта е да одработиме одлични подготовки по Европското првенство во декември и посакувам сите ракометарки да се вратат здрави и полни со елан за продолжување на сезоната, тоа е најважно. Сите што учествуваат на такво натпреварување знаат дека тоа се многу тешки натпревари. Секој различно го поднесува поразот или победата на шампионатите.

« Медиумите шпекулираат дека голем дел од носителите на играта на екипата на крајот од оваа сезона ќе си заминат. За тоа денеска има потврда од Давор Стојановски, кој информираше дека Сираба Дембеле нема да потпише нов договор. Што е со другите ракометарки на кои им истекуваат договорите?

КАСТРАТОВИЌ: Со Сираба досега имавме одличен однос. Сепак, и покрај тоа што сама изјави дека во Вардар се чувствува прекрасно, сака промени, сака нов предизвик. Тоа е нејзина желба, нека ѝ е со среќа во натамошната кариера. Секако дека ќе ни недостига, одличен играч е, но продолжуваме понатаму. Се работи за професионализам и задоволни сме од нејзините услуги. Клубот сега ќе мора да бара нови засилувања и соодветни замени. Во моментов сме фокусирани само на натпреварите од Лигата на шампионите и јас и управата не размислуваме за конкретни имиња. Сите ракометарки се насочени со мислите како да се стигне до европскиот трон. Таквите одлуки ги донесува управата на клубот, тоа не е моја работа. Секако дека учествувам со сугестии околу изборот на играчите, но за тоа ќе се размислува по завршувањето на следните шест натпревари од Лигата на шампионите, во периодот февруари - март.

« Ќе доживее ли Вардар длабок рез во играчкиот кадар доколку и сезонава не успее да ја освои европската титула? Ќе се намали ли буџетот на тимот? Можеби ќе се обиде со нови сили во новата сезона?

КАСТРАТОВИЌ: Секогаш одиме со позитивна мисла. Во овој период од сезоната воопшто не размислувам за неуспех. Пак ќе повторам, оваа сезона целта е чекор повеќе од полуфиналето на завршниот турнир во Будимпешта. Клубот е на цврсти нозе, со одлични услови за работа, и секако дека нема никакви индиции дека, можеби, ќе се намали буџетот или голем дел од ракометарките ќе си заминат доколку немаме успех, кој сите го очекуваме.

« Симпатизерите на вашиот клуб емотивно се врзуваат со играчите, дали нивна смена ќе предизвика некои турбуленции?

КАСТРАТОВИЌ: Морам да нагласам дека сите во клубот се професионалци. Никој не знае што носи иднината. Морам да се навратам 15 години наназад. Знаеме колку играчи се сменија во Кометал додека да се стигне до европската титула. Тоа е процес што е неминовен. Некој ќе си замине, некој нов ќе дојде. Остануваме во добри односи, но работата си е работа. Никој претходно не знаеше дека ќе игра во Вардар и со кои соиграчи ќе настапува. Тоа е нормална работа, како и секој бизнис. ■

ВРЕМЕПЛОВ

■ 27 ноември 1919 година

По Првата светска војна, во која учествуваше на страната на Оската, Бугарија потпиша мир (Нејски мировен договор, потпишан во Неј на Сена) врз основа на кој Добруџа ѝ припадна на Романија, приморјето на Тракија и на Грција, а градовите Струмица, Благоевград и Цариград на Кралството СХС.

■ 29 ноември 1926 година

Во Тетово е пуштена во редовно производство хидроцентралата „Пена“, прв и најстар хидроенергетски објект во Македонија (дотогаш сите биле на јаглен). Изградена е во периодот од 1924 година до септември 1926 година. Инвеститор беше тетовското индустриско акционерско друштво формирано на иницијатива на Михајлович, руски емигрант, кој живеел во Тетово.

■ 30 ноември 1894 година

Македонскиот револуционер Гоце Делчев, лично од Даме Груев, примен е за член на ВМРО.

■ 2 декември 1946 година

По борбата што се водела меѓу македонските партизани и грчката владина војска на патот Лерин - Псодери, грчките власти почнале со терор во селото Буф. Околу 200 полицајци и 80 вооружени монархисти од околните села вршеле грабежи, горење и пустошење. Запалиле 46 трла, плевни, воденици, сверски мачеле 28 невини Македонци.

■ 3 декември 1942 година

Во Тетово излезе првиот број на весникот на Окружниот комитет на КПЈ за територијата на Македонија под италијанска окупација „Востаник“. Излегуваше до февруари 1943 година.

АВТОР: SAGITTARIUS	НАД КО- ШАРКАР- СКИ РЕ- ПРЕЗЕН- ТАТИВЕЦ	ЕДНА МУЗИЧКА НОТА	"АРМИЈА НА РЕПУБ- ЛИКА МА- КЕДОНИЈА"	ПОТАНИ НАБЛУ- ДУВАЧИ (ФРАНЦ.)	ВИД ГРА- ДЕЖНА КОН- СТРУКЦИ- ЈА ЗА БЕ- ТОНИРАЊЕ	ДЕЛ ОД ТЕЛОТО (МН.)	ГРАТЧЕ ВО ФИНСКА	ФУДБАЛЕР ОД БИХ МАРИН	ХОРСКА ПЕСНА ПОСВЕ- ТЕНЕ НА ДИОНИС
ГРАД ВО СЛО- ВЕНИЈА									
АВИОН (МН.)									
МИНУТА		ВИД МИНЕРАЛ							
ЈОСИП КРАШ		НЕДОВОЛ- НИ, ОС- КУДНИ	КОЊАНИЦИ СЛОБОДА (ЛАТ.)						
ТЕЛЕСНО РАЗВИЕНИ ЛУЌЕ							ИРИДИУМ ФРАНЦУСКИ ФУДБАЛЕР ТЈЕРИ		
ТУНИСКИ ПОЛИТИ- ЧАР ХЕДИ						АКИМА НАГАЛЕНО	ГРАДИ- НАРСКО РАСТЕНИЕ		
ЕДЕН БАЛ- КАНСКИ НАРОД					ДРАГАН НИКОЛИК	ВИД ЗА- НАЕТЧИИ		МЕТАР	
ЛИЧНА ЗАМЕНКА				ПЛАНИНА ВО МАКЕ- ДОНИЈА				ВИД ПАПАГАЛ	
КИСЛОРОД		ФРАНЦУСКИ НАУЧНИК РЕНЕ АНТОАН		СЕСТРА (ШПАН.)					БРАНИТЕ- ЛИ, ПРАВ- НИ ЗАС- ТАПНИЦИ
ЕДНА РОДИНА (ЖЕНА НА ДЕВЕРОТ)		КВАЛИТЕТЕН					"АД АКТА" ПРИКРИЕН ПОТСМЕВ		
ЛЕТУВА- ЛИШТЕ НА ПРЕСПАН- СКОТО ЕЗЕРО								ДЕНАР МНОЖИНА (ЛАТ.)	
АМАЛ							РОНАЛД ПИТЕРС ВЕРНЕР		
ОТО ЛИ- МЕНТАЛ			ВИОЛИНИСТ ПАГАНИНИ				СЛИКАРОТ ПИСАРО		
РЕЛИГИЈА			ШАРИ НА КОШУЛА (ПРУИ)				АРТИСТА- ТА ЕМЕ		
СОНИШТА					МУСЛИМ. ЖЕНСКО ИМЕ		БОКСЕРСКИ ШАМПИОН МОХАМЕД		
КАЛИУМ		БИБЛИСКИ ФИЛИСТЕЈ- СКИ ЦИН			ОТО ЦИ- МЕРМАН				
ПОЧЕТНИ БУКВИ НА ИМЕ И ПРЕЗИМЕ		АЗОТ							

РЕШЕНИЕ: ПРАВОГРАД, АЕРОПЛАНИ, М. МАЛХИТ, ЈШ, ЈАВВАНИ, АТРЕПТИ, ИР, КИРИА, АКА, СРБИ, ДН, М, ТНЕ, КОРАВ, О, РЕОМИР, ЈАТРА, АА, АСАМТИ, Д, НОСАЧ, РИВ, ОЛ, НИКОЛО, ВЕРА, АНУК, СНИ, АМИРА, К, ГОЛМАТ, ИНИЦИЈАЛИ

МАЈКА МУ НА МАТЕЈ...

Здраво телефанатици. Ми текна на ова утрово, кај пет часот ме разбуди малото комшиче, со кое спалните ни ги одвојува само еден сид. Секој ден, точно како петле, Матеј отвора очи (и уста). Штета што не живее до театар, така никогаш веќе не би доцнела ни една претстава. За публиката не го гарантирам тоа.

И не сум слезен од планина (како родителите на Матеј, на пример) и затоа не ми пречи мало дете што плаче точно на секои два и пол часа. Тоа што вистински ме станува од кревет е кога мајка му ќе му сасне да спие. Кога таа ќе викне и мене ме фаќа страв и не заспивам, а не, пак, златен Матеј што сонувал дека го брка кучето на Филка од втори.

Си замислувам каква реклама за средство за чистење би била кога место глумицата што се смее ко недоветна кога децата и ги мачкаат прозорците со мрсни боички, би била оваа мојава од спроти. Бидејќи, сигурно, кога ќе си ја видиш ќеркичката како ти го крши карминот и го мачка на твојата венчаница не ти е прв рефлекс да се насмееш. Ќе се смееш подоцна, откако ќе се увериш дека „прашко“ ги испрал дамките. Е, таков прашок и јас би купил.

А, ако мириса на дијаманти (како тоа мирисаат дијамантите?), сигурно не би провалил кај мајка му на Матеј да видам што детергент користи. И последно, таа омилената реклама за перење, каде што бојата магично се враќа на алиштата. Да, го пробав. На мојата црвена кошула одлично ѝ ја врати розовата боја.

Малиот брат

facebook

Ни терористите не смеет да улезет дома кое жената само шо укисала.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Секој маж во присуство на убава жена се понаша како дете...Се сака да пипне!

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Добро е шо ми постојат двата гласа шо нон стоп ми зборат у главата!!! Инаку ќе требаше нон-стоп да се правдам зошто јадам како за тројца.

Некој гледајќи во сонцето може да погоди колку е саат, јас гледајќи во новчаникот можам да погодам кој датум е.

Ако сакаш мислење од женет човек, боље прашај ја директно жена му.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

На 9 луѓе им се допаѓа ова.

Напиши коментар ...

– Колку чини падобранов?
– 2.000 евра
– А, ако не се отвори?
– Ви ги враќаме парите.

...

– Магионичарот: Сега во овој трик, ќе ја пресечам оваа жена на две!
– Од публиката: Друже, зошто од еден проблем ќе си правеш два?

...

– Ми се јаде нешто.
– Имам сланина, кобасици, чварки...
– Ама веганка сум.
– Имам фикус...

...

– Директоре ќе има ли К-15 годинава?
– Годинава не знам, ама кога ќе си отворам моја телевизија ќе има, цареви се децките.

КИНЕСКА ПИЛЕШКА САЛАТА

СОСТОЈКИ:

За салатата ќе ви треба

(1 шолја=240 мл):

- 500 грама пилешки стек
- Зелена салата позната како ајсберг или кинеска марула
- малку црвена зелка
- 2 лукчиња
- 1 краставица
- 1/3 шолја бадеми

За преливот ќе ви треба:

- 3 лажици темно сусамово масло
- 1/4 шолја вински или оризов оцет
- 1/4 шолја растително масло
- 2 лажици шеќер
- 1 лажичка сол
- прстофат мелен црн пипер

ПОДГОТОВКА:

- Пилешкото месо ставете го да се вари во солена вода.
- Исечкајте ја салатата, изрендајте ја зелката, додајте го исечканото лукче и краставицата и измешајте ги. Додајте ги и сечканите бадеми.
- Во сад ставете ги сите состојки за преливот и убаво измешајте ги.
- Пилешкото искинете го на парчиња, или исечкајте го и соединете го со салатата и со преливот.
- За да го добиете автентичниот вкус, треба да користите темно сусамово масло.

**GOOD
NATURE**

МЕДИЦИНСКИ ЧАЕВИ ПРЕМИУМ

Палетата на медицинските чаеви Премиум опфаќа производи, билни мешавини, за подобрување на различните состојби на организмот. Сите производи се изготвени по рецептури кои се внимателно одбрани и за чие дејство постојат податоци во традиционалната медицина, но и во современата фитотерапија.

Широкиот спектар на индикациски подрачја кои се опфатени со медицинските чаеви Премиум овозможува тие да бидат избор за сите кои ќе одлучат да користат чајни мешавини за свое подобро здравје. Чаевите се спакувани на практичен начин, во теглички, што воедно постапката за нивно приготвување ја прави многу едноставна.

Повеќе информации за палетата на медицински чаеви Премиум можете да најдете на:
www.goodnature.mk

**АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ**

Здравјејте пред сè
www.alkaloid.com.mk

#ВИСТИНСКОТЕМНО

WWW.ZLATENDAB.COM.MK